

Saulėta, dieną 25°, naktį 15°.
Saulė teka 6:45, leidžiasi 5:24

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60606
Haymarket 1-6106
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Penktadienis, Vasario-February 16 d., 1973 m.

Kaina 15c

40

PASAULYJE LABAI PAKILO AUKSO KAINA

BELAISVIAI GAUNA ĮVAIRIŲ DOVANŲ

SAIGONAS. — Dar 40 amerikiečių belaisvių sugrįžo vakar iš Filipinų aviacijos bazės. Pirmoji grupė buvo sutikta netoli San Francisco esančioje Travis bazėje apie 3,000 tos bazės civilių ir karinių, kurie sukėlė belaisviams ovacijas. Sugrįžtančių sutikimą pajvairina žmonės, siūlydamos savo dovanas daug kentėjusiems vyrams. Dovanų pasiūlymai ateina ir iš privačių asmenų. Amerikos beisbolo komisijonierius pasiūlė buvusiems belaisviams amžinus biuletenius ir visas Amerikos beisbolo rungtynes. Orlando, Floridos, prekybos rūmai siūlo belaisviams vienos savaitės apmokėtas atostogas su šeimomis bet kuriuo metų laiku.

Fordo automobilių pardavėjų sąjunga siūlo paskolinti belaisviams vieneriems metams naują automobilį. Atstovų Rūmuose daug įvairių specialių pensijų, pajamų mokesčių lengvatų ir kitokių pasiūlymų. Pentagonas pareiškė, kad kai kurios biznio žmonės siekia išsigarsinti savo dovanomis.

Amerika ir šiaurės Vietnamas kartu paskelbė pareiškimą, kuriame sakoma, kad sutarta steigti Jungtinę Ekonominę komisiją, kuri svarstytų Amerikos paramos šiaurės Vietnamui klausimus. Kissingerio vizito metu buvo sutarta, kad Paryžiaus susitarimai būtų vykdomi ir būtų siekiama naujų santykių tarp Amerikos ir š. Vietnamo. Baltieji Rūmai nemini, kokios sumos pažadėtos Hanojui, tačiau anksčiau buvo minima 7.5 bil. dol. suma visai Indokinijai. Tuomet stebėtojai spėjo, kad Hanojus iš tos sumos gautų apie 2.5 bil. dol.

Kongreso vadai pareiškė prezidentui, kad kongreso nuotakas yra prieš paramą buvusiems priešui. Sugrįžtančių belaisvių pasakojimai apie komunistų kankinimus ir žiaurumą gali dar padidinti amerikiečių opozicijos nusistatymą prieš paramą Hanojui.

Amerikos delegacijos vadai Jungtinėje Karinėje komisijoje paragino komunistų delegaciją greičiau nusistoti stebėtojus ir tuos miestus, iš kurių bus prižiūrimas karo pabaigos. Yra numatyti 7 apygardinės būstinės ir 26 apylinkių būstinės. Iki šiol Viet Congas nusiuntė savo atstovus tik į keturias apygardines komisijas. Dėl to negalima pradėti pailauby priežiūros darbo. Negali veikti ir tarptautinės komisijos, jau užėmusios savo vietas numatytuose centruose.

Vyskupai grasina ekskomunikavimu

WASHINGTONAS. — Amerikos katalikų vyskupų taryba paskelbė atsisakimą į visus JAV katalikus, įspėdama, kad jie nedarytų abortų. Čikagos kardinolas Cody spaudos konferencijoje paskaitė atsisakimą, kuris sako, kad moterys, kurios leidžia padaryti abortą, visi tie, kurie skatina daryti abortą ir tie, kurie daro operacijas, laužo Dievo įstatymą ir todėl bus ekskomunikuojami.

Kardinolas Cody paaiškino, kad neseniai paskelbtas Aukščiausiojo Teismo sprendimas, leidžiantis abortus iki trijų neštumo mėnesių yra visiškai priešingas moralės pagrindiniams principams. Katalikų bažnyčia tikisi dar teismo sprendimą pakeisti ir teisės specialistai ieško būdų, kaip tą padaryti.

TOKIO. — JT sekretorius Waldheimas lankėsi Japonijoje, kur svarstė su japonų vyriausybe paramos Indokinijos šalims klausimus.

IŠ VISO PASAULIO

WAREFORD. — Vienas sugrįžęs Viet Congo belaisvis pasakojo, kad komunistai 10 mėnesių jį laikė bambukiniame narve, kur šliaužiojo gyvatės ir buvo tūkstančiai skruzdėlių. Belaisvis gaudavo kartą į dieną dubenį ryžių su kiaušės taukais ir vandens. Kartą jis gavo keptą duoną ir ją prarijęs per 15 sekundžių.

ČIKAGA. — Meras Daley, kurį spauda kritikuoja už įsakyti miestui apdrausti savo pastatus draudimo bendrovėje, kur dirba jo sūnus, labai piktai gynė savo elgesį demokratų partijos centro komiteto susirinkime. Šešis kart jis panaudojo spaudoje neminimą žodį ir pataręs kritikuoti, kuriems nepatinka jo rūpinimasis savo sūnumis, pabučiuoti tam tikrą vietą.

LONDONAS. — Premjeras Heath Britanijoje kietai laikosi ir nenuleidžia dujų darbininkams, kurie grasina streiku, jei nebus pakeltos jų algos. Kai kur sutrukdytas dujų tiekimas, viena moteris žuvo, kai sprogo jos šūnė krosnis. Vyriausybė tikisi, kad viešojo opinija ši kartą palaikys valdžią, nes niekas nori būti be dujų šaltame ore.

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas savo kalboje apie energijos šaltinius ir aplinką įspėjo amerikiečius, kad šio metu jie sunaudoja daugiau energijos, negu pagamina. Jis optimistiškai žiūrėjo į aplinkos kontrolės pažangą, nes padėtis gerėjanti.

MONTEVIDEO. — Urugvajaus valdžios krizė jau praėjo. Kariuomenės vadams reikalaujant, buvo pakeisti du ministrai ir prezidentas pasirašė susitarimą su kariuomenės vadais, kurie pažadėjo gerbti demokratinę konstituciją ir civilių valdžią.

ADDIS ABABA. — Britanijos princesė Anne, besilankydama Etiopijoje, buvo pakviesta į ten sustojusį sovietų karo laivą, kur karininkai ją priėmė su šampūnu ir kaviaru. Princesė apsilankė ir Amerikos karo laive, kuris, kaip ir sovietų laivas, dalyvauja etiopijos laivyno manevruose.

Laivai pasiruošę gaudyti minas

WASHINGTONAS. — Amerikos minogaudžiai jau baigė išgriebti minas iš priplaukusių šiaurės Vietnamo uostus. Paruošta pastovi vieta Amerikos minogaudžiams Tonkino įlankoje. Amerikos karo laivai netrukus pradės naikinti minas šiaurės Vietnamo upių žiotyse, uostuose ir prieplaukose, kur tų Amerikos išmėtytų minų yra tūkstančiai.

Šiai minų gaudymo operacijai vadovauja admiras Brian McCauley, kuris Hanojuje tariasi su š. Vietnamo laivyno pareigūnais apie minų gaudymo operaciją.

San Francisco muziejuje yra įvairių idomų meno kūrinių, kuriuos susidomėję apžiūrinėja net atsiklaupę pados lankytojai.

J. T. DEMOGRAFINĖ STATISTIKA

NEW YORKAS. — Jungtinės Tautos išleido pasaulio demografijos metraštį, kuriame surinkta pasaulinė statistika apie žmonių. Didžiausias pasaulio miestas yra Šanchajus su 10.8 milijonais gyventojų. Toliau eina Tokijo su 8.8 mil., New Yorkas su 7.8 mil., o po jų seka Londonas, Maskva, Bombėjus, Seulas, Sao Paulo ir Kairas. Iki šiol didžiausias miestas buvo laikomi New Yorkas ir Tokijo, nes iš Kinijos nebuvo gaunama žinių apie jos miestus. Tik paskutiniuoju laiku Jungtinės Tautos paviešėjo gauti kai kurių žinių apie Kinijos gyventojus ir miestus.

New Yorkas šioje statistikoje laikomas penkių dalių: Queens, Brooklyn, Manhattan, Staten Island ir Bronx junginiu. Jei pridėti tolimesnius priemiestius Nassau, Rockland, Suffolk ir Westchester apskrityse, tai New Yorko gyventojų skaičius būtų 11.5 mil.

Gyventojų tankumas didžiausiuose miestuose yra toks. Šanchajuje ant kvadratinės mylios gyvena 36,000 žmonių, Tokijo — 39,680, New Yorkas — 26,340 (Nors Manhattan kvadratinėje mylioje gyvena 67,810 gyventojų).

Iš viso pasaulyje 1971 metais buvo 3.7 milijonai gyventojų. Jei toks žmonių augimas — 2 nušimčiai per metus — bus toliau, tai iki 2006 metų pasaulyje bus dvigubai daugiau žmonių, negu yra dabar.

Pasaulyje vis mažiau miršta naujagimių, kas rodo pažangą gyvenimo sąlygose ir medicinoje. Mažiausiai kūdikių miršta Olandijoje ir Švedijoje — tik 11.1 mirimų iš 1,000 gimimų. Mažai miršta dar Suomijoje, Japonijoje, Islandijoje, Norvegijoje, Danijoje ir Prancūzijoje. Amerika šiuo atveju yra 22 vietoje su 19.2 mirimais iš 1,000. Mažiausiai gimimų užregistruota V. Vokietijoje — 12.8 gimimai iš 1,000 žmonių.

Daugiausia vaikų gimsta Afrikoje Swazilande, kur tūkstančiai gyventojų yra 52.3 gimimai. Kūdikių mirtingumo statistika dar rodo, kad Pietų Afrikos baltųjų gyventojų tarpe mirtingumas yra 19.4 tūkstančiui gimimų, o juodųjų tarpe — 121.3 mirimai.

Moterys daug kur ilgiau gyvena už vyrus, išimtį sudaro Nigerija, Kambodija, Jordanas, Pakistanas, Ceylonas, kur vyrai gyvena ilgiau už moteris.

Pirmą kartą JT demografinėje knygoje nebera, Kinijai reikalaujant, Tautinės Kinijos, nors

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Atstovų Rūmų užsienio reikalų komiteto posėdžių salėje buvo rastas slaptas mikrofonas. Aiškina, iš kur ir kaip jis atsirado. Tame komitete dažnai svarstomi slapti klausimai.

♦ Suomija, Švedija, Portugalija nuvertino savo valiutą.

♦ Izraelio lėktuvai numušė Egipto Mig-21 susisaulyme virš Suez įlankos.

♦ Fordo bendrovė atšaukia pataisymams 82,000 naujų 1973 metų modelio automobilių. Pastebėta, kai kurių automobilių negerai įdėti stabdžiai.

♦ Vakare Washingtono ir Havanosje buvo pasirašyta Kubos-Amerikos sutartis kovoti prieš lėktuvų ir laivų pagrobėjus. Abi valstybės pasižada bausti piktadarius, kurie smurtu grasindami pagrobia lėktuvą ar laivą.

♦ Kainų taryba pritarė ūkininkų planui auginti mažiau kalakutų, kad jų kainos kiek pakiltų.

♦ Lenkijos ir Vengrijos karininkai nusikundė Tarptautinėje Komisijoje Saigone, kad vietnamiečiai sargybiniai Tan Son Nhut aerodrome juos labai dažnai ir įkyriai krato.

♦ Vakare patarėjas Kissingeris su savo palydovais, viso 17 žmonių, atvyko į Pekiną, kur jį pasitiko užsienio reikalų ministras Chi Peng Fei ir kiti pareigūnai.

♦ Čikagos teisme prokuroras susumuodamas kaltinimus buv. gubernatoriui Kernerui, pareiškė, kad Kerneris teisme melavo, lygiai, kaip jis melavo ir pajamų mokesčių inspekcijai.

♦ Iš Vietnamo slaptai buvo išvežtas iš belaisvių stovyklos Viet Congo paleistas jaunas amerikietis hipis, kuris sakėsi norintis likti P. Vietname, kur jis turįs merginą.

♦ Laose tebevyksta derybos dėl karo pailauby, tačiau susitarimo šią savaitę dar nesitikiama.

MASKVA. — Literaturnaja Gazeta kritikuoja mokslininką Zacharovą už jo paskelbtą 1968 m. memorandumą apie taikų Ryšių-Vakarų sąjūgavimą. Zacharovas esą naivus idealistas ir neįsąmoningas apie karo kalbą.

DOLERIO NUVERTINIMAS NEPASIEKĖ SAVO TIKSLO - VALIUTŲ PASTOVUMO

LONDONAS. — Pasaulio valiutos centruose kilo baimė, kad paskutinis dolerio nuvertinimas dar neišspėdė krizės. Spekuliacija doleriais tebevyksta, tačiau mažai kas jį perka už pakilusias jėnas, markes ar šveicarų frankus. Aukso kainos pasiekė rekordinį lygį. Londone aukso uncija vakar kainavo 72.80 dol., Čiuriche — 73.87 dol., o Hong Konge net 75.93 dol. Oficiali aukso kaina po antradienį paskelbto dolerio nuvertinimo yra 42.22 dol.

Stiprina karinį pasiruošimą

1972 m. gruodžio viduryje Vilniuje įvykusiame respublikinio partinio aktyvumu pasitarime kalbėjo Pabaltijo karinės apygardos kariuomenės vadas, generolas pulk. A. Majorovas ir komunistų partijos Lietuvos filialės pirmasis sekretorius A. Sniečkus.

Pagrindinė pasitarimo tema buvo "Pasiruošimas Tėvynės Gynybai". Ka apie tai kalbėjo Majorovas, laikraščiuose nerado, o Sniečkus kalbą Lietuvoje leidžiami sovietiniai laikraščiai 1972 m. gruodžio 21 d. perspausdino iš "Krasnaja Zvezda" (Raudonoji Zvaigždė).

Sniečkus kalbėjo apie visuotinį karinį jaunimo auklėjimą ir bendrai apie karių pagerbimą. Jis dėstė, kad "įvedus vidurinėse, profesinėse ir technikos mokyklose bei technikuose pradinį karinį paruošimą, padidėjo jaunimo karinio patriotinio auklėjimo galimybės". Karinis paruošimas eina ne tik mietose mokyklose, bet ir pramonės įmonėse, rajonų komitetuose, sportiniuose klubuose ir kt. Sniečkus siūlo spaudai, radijams, televizijoms ir kt. daugiau "ryškinti karinio pasiruošimo dalykus".

Tas faktas, kad Sniečkus straipsnis buvo įdėtas Sovietų Sąjungos oficialiame kariuomenės organe, reiškia, kad toji idėja, nors ir nebe nauja, bus stiprinama visoje Sovietijoje. (E)

Nacinė cenzūra tebėra Rusijoje

Lapkričio 25 d. "Literatūros ir Mene" buvo įdėtas įrašas, kad kalbaitis aprašyta rašytojo padėtis totalitarinėje valstybėje: Ji gali praeiti, apsmėinti tautos akys, užsiundyti ant jo visas visuomenės padugnes. Ir tai dar ne viskas...

Jam atima paskutinė duonos kasn, pasmerkia užmiršiai. Tik vieno jie negali padaryti rašytojui — užčiaupiti jam burnos, uždrausti, išplėsti iš rankų plunksnos... Mano knygu nebeįspausdindavo, mano vardą uždraudė ne tik rašyti, bet ir minėti". Nauji redaktoriai — partietis V. Radaitis išspausdino pasikalbėjimą su Solženicinu, Siniavskiu ar Amalriku? Ne, tai cituojamas vokiečių rašytojas Bernhardas Kelermans, 1945 metais pasakojantis apie nacinę cenzūrą.

I Kelermanso lūpas įdėdami ir šie žodžiai, neabejotinai garsiai prajukinė "Literatūros ir meno" skaitytojus: "Ne, jūs, rusai, niekada to nesupratėte, jūs net neįsivaizduojate, ką gali pama. memorandumą apie taikų Ryšių-Vakarų sąjūgavimą. Zacharovas esą naivus idealistas ir neįsąmoningas apie karo kalbą.

Japonijoje, nuvertinus dolerį, rinkoje pakilo jenos vertė net 14%. Japonijos parlamente opozicija reikalauja, kad pasitrauktų premjeras Tanaka ir jo vyriausybė. Tanaka atkirto parlamente, kad jis nežinojo apie Amerikos intencijos nuvertinti dolerį ir jis nesijaučia atsakingas už įvykius.

Aukso kainų pakilimas duos pelną Pietų Afrikai ir Sovietų Sąjungai, kurios turi didžiausias aukso kasyklas. Pietų Afrikos kasyklos parūpina du trečdalius viso pasaulio parduodamo aukso, apie 3 bil. dol. vertės aukso kasmet. Kiek aukso iškasa Sovietų Sąjunga, niekas tikrai nežino, tačiau spėjama, kad apie 1 bil. dol. per metus.

Dolerio vertės sumažinimas padidins Pentagono išlaidas užjūrio bazėse. Jau apskaičiuota, kad šiais metais Pentagono išlaidos padidės 80 mil. dol., ateinančiais metais sieks 200 mil. dol. Daugiau kainuos butai, bazių išlaikymas, statybos, civiliai darbininkai ir maistas.

Jei aukso kaina toliau kiltų arba, jei dabartinis kilimas neušlungtų, dolerio nuvertinimas nebūtų pasiekęs savo tikslo.

Australija įleis juodus imigrantus

SYDNEJUS. — Australijos darbiečių vyriausybė pakeitė imigracijos įstatymą, kuris lig šiol būdavo labai palankus britų kilmės imigrantams. Iki šiol būdavo neleidžiami "spalvoti" žmonės. Dabar jiems bus tokios pat sąlygos, kaip ir visiems kitiems.

Po įstatymo pakeitimo leidima gyventi Australijoje jau gavo Tautinės Kinijos buvusio konsulo žmona su dukterimis, vienas pakistaniečių sportininkas ir jauna indė, kurios sesuo jau gyvena Australijoje anksčiau. Australija priima ir virš 500 azijiečių, kurie buvo ištremti iš Ugandos.

Nauji imigracijos įstatymai nebereikalauja iš ateivių prisiekių Britanijos karalienei Elzbietai, bet užteks tik prisiekti gerbti Australijos konstituciją ir įstatymus.

Vakarų spaudos agentūra R. Berlyne

HAMBURGAS. — Vakarų Vokietijos pagrindinė žinių agentūra DPA gavo leidimą iš Rytų Vokietijos atidaryti Rytų Berlyne savo skyrių ir įstaigą. Tai bus pirma Vakarų Vokietijos spaudos įstaiga. Iki šiol Rytų Vokietijoje savo korespondentus turėjo tik Reuterio agentūra.

Praėjusią savaitę abiejų Vokietijų delegacijos derėjo, kaip pagyventi žinių perdavimą ir kaip praktiškai įgyvendinti "gerų kaimynų" sutartyje numatytus principus.

MOKSLO IR MENO ANALOGIJA

Mokslo ir meno analogiją galima taip gvildesti, kad mokslas ir menas iš tyrinėtojo reikalauja realių formų pažinimo. Ir mokslo ir meno formos yra abstrakčios, kai jos neturi pozityvios reikšmės ir nebūna išaiškinamos.

Diskusijose apie mokslą ir meną savaime atsiranda dvi pusės. Viena iš jų teigia, kad mokslo sfera yra abstraktus galvojimas, o meno abstraktus jausmas. Tu dviejų abstrakčių galvojimų plotmėje iškyla naujas faktas, jog formos tikroji reikšmė gali būti jausmo vertinimas ir asmenų prigimtis, siekiant tikslo. Fone mokslo ir meno sąmoningai nesuderinama su vaizduotės realybe. Ši realybė ne tik intelektu, bet ir jausme yra kažkas suprantamo, nes kai kas yra gražus, mėgiama ir mylmo. Tai ne kas nors bendro, bet individualaus iškyla visuomen. Menas koreguojasi ir paspildo naujumu, randa naujų formų, naujų idėjų visu savo ypatumų ir gyvumo, o mokslas, lyg pajukai, atmeta asmenis individualybę, vertina tik bendrą dalyką. Vis dėlto menas papildo mokslą, pateikdamas naujų formų. Mokslas nepripažįsta jausmo vertybių, kai jo misijai neatitinka. Iš kitos pusės mokslui prikišama, kad jis yra šaltas ir beširdis, nes ignoruoja jausmines bei estetines vertybes, todėl, kad mokslo ir meno pasauliai yra skirtingi. Mokslas yra griežtas faktų pažinimas ir universalus, o meno — individualus. Bet ir vienas ir antrasis yra pripažįstami, kaip matomi bei apčiuopiami aspektai, kurie papildo vienas kitą ir darosi neatskiriami elementai.

Mokslo tikslas yra tyrinėti formas ir formules, stebėti jų reakcijas, tai charakteringas mokslininko tikslas — formų pažinimas. Mokslininko darbas gali būti patikrinamas, kaip pastovi pažinimo išdava, — pažinimo ir faktų tikrinimo junginys.

Mokslo pagrindas yra idėja, o meno — objektas. Kuomet gamtoje nėra mokslo, tik mokslas apie gamtą, tuomet gamtoje nėra meno, tik gamta tarnauja menui, kaip priežastis kūrybai. Medis lauke joks menas, tik ant drobės gali būti menas. Tada gali būti menas, kai menininkas ka nors rankomis sukuria. Tačiau ne kiekvienas žmogaus rankomis sukurtas produktas gali būti menu. Netiesa, kad menu gamta laikyti kiekvieną naują, (koko dar nebuvo), dalyką, kaip dail. V. Petravičius "Sejos" žurnale kartą pasisakė. Parodose apstu tokių "dalykų" (daiktų), kokių anksčiau nematėme, bet ar viską galima laikyti meno šedevrais? Meistriškas sugebėjimas technikoje dar nėra pakankama priežastis būti meno kūriniu. Efektai, kad ir tobulai pademonstruoti, nebūs priimta už meną, tik gali būti vadinami "menu" todėl, kad tobulai atliktas darbas. Čia pat kyla klausimas: ar yra toks daiktas, kaip "tobulumas"? Gali būti ir tobuli dalykai. Meistriškas irančių vartojimas ir medžiaga, yra tik priemonė menui kurti, bet ne meno priežastis. Kasgi tada yra menas? Meno kūrinys tik tada turi reikšmę ir vertybę, kai jame jaučiamas grožis, kuris teikia estetinį pažinimą. Meno kokybė glūdi grožio pažinime. Grožio ir kilnumo pažinimas gali kilti iš objekto gamtoje arba iš žmogaus sielos produkto. Ryšys tarp dviejų aspektų yra toks, kad menas visuomet prasideda iš gamtos transformuojamų formų naujų šviesoj. Abstraktusis menas nepasižymi objektyvumu, nes yra subjektyvus heterotelinis ir geometrinių formų funkcija. Grynai abstraktus menas nieko bendra neturi su gamtoje regimais daiktais. Ši meno sritis artima matematikai — geometrijai ir abstraktaus galvojimo pradams.

Menininkas privalo daug ko žinoti iš mokslo srities, nes jam reikia pažinti chemiją, fiziką, anatomiją, matematiką, spektrą ir kt. Be šių dalykų jis negali apsieiti, ypač kai modernusis menas pasuko į mokslinę sritį — elektroniką, fiziką, technologiją. Žodžiu, eina į "svetimą" sritį. Griauna senąsias akademines tradicijas. Mūsų laikų menininkas darosi mokslininku. Bet ar Leonardo da Vinči nebuvo mokslininkas, inžinierius, net neišėjęs tos srities mokslų.

Sugretinti menininką su mokslininku nėra problema. Daug sunkiau mokslą padaryti menu, nors kiekvienos specialybės gerie rezultatai vadinami meno darbu. Mokslo ir meno darbo priemonės beveik bendros, tik rezultatai skirtingi. Mokslui nerūpi materialinė pusė, jis domisi savo kūryba — studijomis, jam rūpi faktai, darbo rezultatai. Kas jo išradimais naudosis, jis apie tai nesisirūpina; tai pat ir menininko kūrėjo dėmesys yra toliau už asmeniškumo ribų. Savo veikloje menininkas domisi siekiamu tikslu, užmiršdamas save. Bet minimas "asmeniškumas" būna universalus, — patys žmonės sprendžia meno vertybes. Mokslininko ir menininko idėjos — visuomenei tarnauja.

M. Šileikis

simas: ar yra toks daiktas, kaip "tobulumas"? Gali būti ir tobuli dalykai. Meistriškas irančių vartojimas ir medžiaga, yra tik priemonė menui kurti, bet ne meno priežastis. Kasgi tada yra menas? Meno kūrinys tik tada turi reikšmę ir vertybę, kai jame jaučiamas grožis, kuris teikia estetinį pažinimą. Meno kokybė glūdi grožio pažinime. Grožio ir kilnumo pažinimas gali kilti iš objekto gamtoje arba iš žmogaus sielos produkto. Ryšys tarp dviejų aspektų yra toks, kad menas visuomet prasideda iš gamtos transformuojamų formų naujų šviesoj. Abstraktusis menas nepasižymi objektyvumu, nes yra subjektyvus heterotelinis ir geometrinių formų funkcija. Grynai abstraktus menas nieko bendra neturi su gamtoje regimais daiktais. Ši meno sritis artima matematikai — geometrijai ir abstraktaus galvojimo pradams.

Menininkas privalo daug ko žinoti iš mokslo srities, nes jam reikia pažinti chemiją, fiziką, anatomiją, matematiką, spektrą ir kt. Be šių dalykų jis negali apsieiti, ypač kai modernusis menas pasuko į mokslinę sritį — elektroniką, fiziką, technologiją. Žodžiu, eina į "svetimą" sritį. Griauna senąsias akademines tradicijas. Mūsų laikų menininkas darosi mokslininku. Bet ar Leonardo da Vinči nebuvo mokslininkas, inžinierius, net neišėjęs tos srities mokslų.

Sugretinti menininką su mokslininku nėra problema. Daug sunkiau mokslą padaryti menu, nors kiekvienos specialybės gerie rezultatai vadinami meno darbu. Mokslo ir meno darbo priemonės beveik bendros, tik rezultatai skirtingi. Mokslui nerūpi materialinė pusė, jis domisi savo kūryba — studijomis, jam rūpi faktai, darbo rezultatai. Kas jo išradimais naudosis, jis apie tai nesisirūpina; tai pat ir menininko kūrėjo dėmesys yra toliau už asmeniškumo ribų. Savo veikloje menininkas domisi siekiamu tikslu, užmiršdamas save. Bet minimas "asmeniškumas" būna universalus, — patys žmonės sprendžia meno vertybes. Mokslininko ir menininko idėjos — visuomenei tarnauja.

M. Šileikis

PSEUDO — CHURCHILIS

Kai buvęs Anglijos premjeras Winston Churchill būdavo geroj nuotaikoje, jis iš portfelio išimdavo iškarpą iš Australijos laikraščio "Evening Star" ir duodavo paskaityti tilpusią žinutę: "Recidivistas Winston Churchill, kuris buvo vėl suimtas už vagystę policijos daboklėje pasikorė, Savižudys Churchill paliko raštelį, kuriame rašo: "Negaliu pergyventi gėdos, kad mano pavardė bus skelbiama laikraštyje".

NAUJIENOS

Ulgamcio BALFO pirmininko, prelat J. B. KONCIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

104 dideli puslapiai, daug nuotraukų. Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Ulgamcio knyga kiekvienam lietaviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana globėjui, stuntstam stuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiusime adresuotai, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

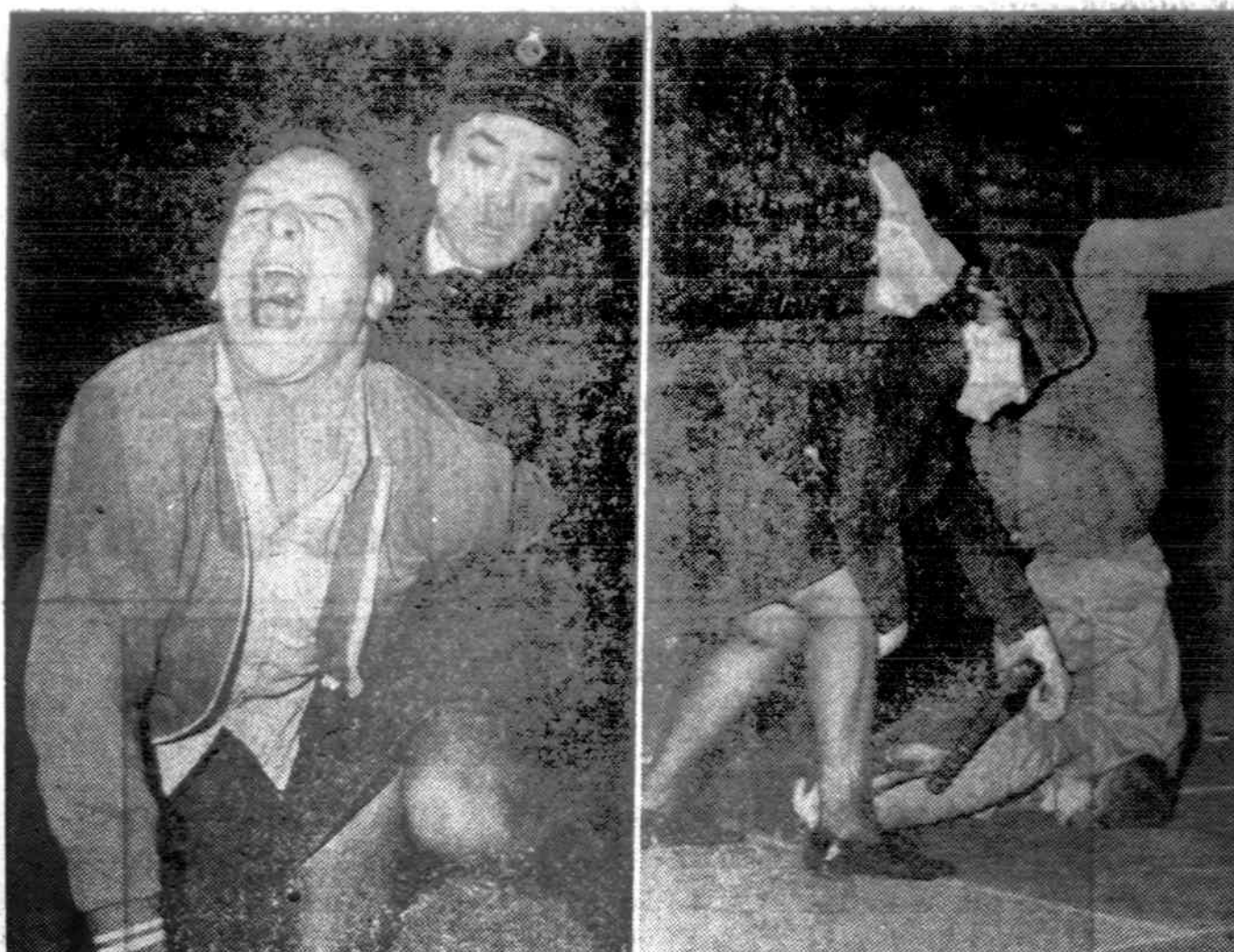
DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražūs viršeliai. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazys Grinius Komitetas. Knygą galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant pastu reikia pridėti 25 centus pako išlaikymo apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir mintų" tomą (neįrašytą) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

Londono policininkės demonstruoja egzaminų komisijai, kaip jos moka susitvarkyti su nepaklusniais piktadaikiais.

LB EAST CHICAGOS APYLINKĖS VEIKLA 1972 METAIS

Š. m. vasario 11 d. įvykusia krašte. Tuo reikalu buvo pasiųstos telegramos ir laiškuose susirinkime su nemais mūsų vyriausybei, senatoriams sunkumais buvo sudaryta nauja bendruomenės valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis — Kazimieras Valeika pirm., Petras Indreika vice — pirm., Birutė Vilutienė sekr., Juozas Liubinas kasininkas ir Michalina Gindauskienė kultūrinių pareigų vadovė.

Visuomeninio darbo našlos kiekvienas kratosi ir nenori priimti, nes jis atima nemais susilaukia kandžios kritikos. Būtų gera, kad asmenys, stebį valdybų darbus, laiku atėitų su pozityviais patarimais ir pasiūlymais. Juk į vadovaujamias vietas įeja asmenys yra tie patys žmonės, kurie pragyvenimą pelnosi tuo pačiu parkaitu kaip ir kiti, tik jų padėtis darosi dar sunkesnė, nes jie prisiima pašalines pareigas.

Nežiūrint į sunkinančias aplinkybes, pasitraukusi valdyba atliko nemažai gražių darbų, atkreipdama dėmesį į mūs skaudinančius įvykius, visais galimais būdais parėmė Lietuvos tikinčiųjų prašymą Jungtinėms Tautoms dėl religinės laisvės persekiojimo gimtame

kančių istorijoje, o Sigita Pacytė juos apipynė jautriu poetiniu vainiku.

Gyvai ruošiasi II Pasauliniam Jaunimo kongresui. Valdyba pasikvietusi Aldoną Indreikaitę pavedė jai suburti mūs jaunimą į vieną vienetą, įsteigiant Jaunimo Komitetą, kurio sąstatą įėjo R. Holiusas — pirm., L. Degutytė vice — pirm., S. Pacytė sekr., V. Vilutis kasininkas ir V. Markevičiūtė. Šis komitetas tuojau ėmėsi darbo: parą rinkimo Jaunimo petijai, jaunimo kongresui aukų rinkimo, kurių surink-

Placiai paskleistas Lietuvos bylai tarnaujantis JAV LB centro v-bos išleistas leidinys anglų kalba "The Violation of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania".

Politinį įvykių pynėje nemiršta pagerbti ir lietuvių motina, suruošiant motinos dienos minciją. Motinos pagerbime pasirodė vietinis jaunimas — atlikdamas visą programą. Stud. S. Girdžiūnaitė labai nuosekliai atrinko motinos nuopelnus mūs tautos

la netoli keturių šimtų dolerių. Čia daugiausia pasidarbavo R. Holiusas. Mūs jaunimą kongrese atstovavo G. Aukštublis.

Viduryje birželio St. Joseph kolegija suorganizavo etninių grupių festivalį, kuriame mūs apylinkę atstovavo I. Smieliausienės vadovaujama tautinių šokių grupė "Grandis". Tautiniai šokiai publiką tiek sužavėjo, kad jie buvo lyginami profesionalams šokėjams ir vėliau žmonėms pagedaujant buvo pakartoti per televiziją. Iš St. Joseph kolegijos vadovėdės gauta padėka ir "Certificate of Appreciation".

Užėjus vasaros karščiams valdyba pasistengė suruošti išvyką į Jonynų ūkį, o rudenop, vėjui jau beblaštant lapus nuo medžių — rudens balių. Šie parengimai nebūgai papildė rengėjų kasą.

Visiems bendruomenės užmojams daug nuosirdaus pritarti parodė parapijos klebonas kun. Ign. Vichuras ir kun. Povilas Jakulevičius.

Baigiant 1972 m. veiklą buvo sukaupia netoli poros tūkstančių dolerių suma, iš kurios paskirta: parapijai — 410 dol., Vasario 16 gimnazijai — 180 dol., Lietuvių Fondui — 100 dol. padidinant įnašą iki 1200 dol. "Lituanus" — 30 dol. ir naujai valdybai palikta kračio — netoli keturių šimtų dolerių.

Metų pabaigoje išleistas "LB East Chicago Apylinkės Žinių" pirm., L. Degutytė vice — pirm., S. Pacytė sekr., V. Vilutis kasininkas ir V. Markevičiūtė. Šis komitetas tuojau ėmėsi darbo: parą rinkimo Jaunimo petijai, jaunimo kongresui aukų rinkimo, kurių surink-

riam jau nebesudaroma valdyba, o veikia tik igaliojinis. Jo pareigas kantriai atlieka Ona Juodvalkienė, kuri praėjusiais metais surinko 373 dol. aukų. Niekam nesutinkant perimti jos pareigų, ji ir toliau pasiliko, stengdamasi surinkti aukomis palengvinti vargšų būlį. Kad palengvintų jos darbą, kiekvienas lengva ranka įteikime Balfui skirtą auką.

East Chicago lietuvių kolonija, nors nebūdama skaitlini ga įvairiomis progomis yra sudėjusi lietuviškiems reikalingam virš 3000 dol. sumą, kuri gražiai reprezentuoja žmonių širdžių atvirumą. Tik mokedime prie jų prieiti.

Petras Indreika

TAISOMA KLAI DA

1973 m. vasario 14 dienos Naujienų korespondencijoje "Saunus medžiotojų ir meškeriojų balius" yra įvelta nemaloni klaida: korespondencijos perrašėjas vietoje, kaip buvo parašyta p. V. Brazo įrašė Al Brazil, tuo būdu žymaus Chicago lietuvių medžiotojų nuopelnus priskirdamas žymiam Chicago lietuvių solistui, už ką perrašėjas vieno ir kito labai atsiprašo.

"NAUJIENOS" SKAITYTOJŲ ŠROVĮ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, UŽSININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, HE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS PASTY.

U.S. POSTAL SERVICE
Ad No. 133—Reg. No. 84563—399 lines (3 cols. x 133 lines)—Newspapers, 1972
Printed in U.S.A.

Help us help you.

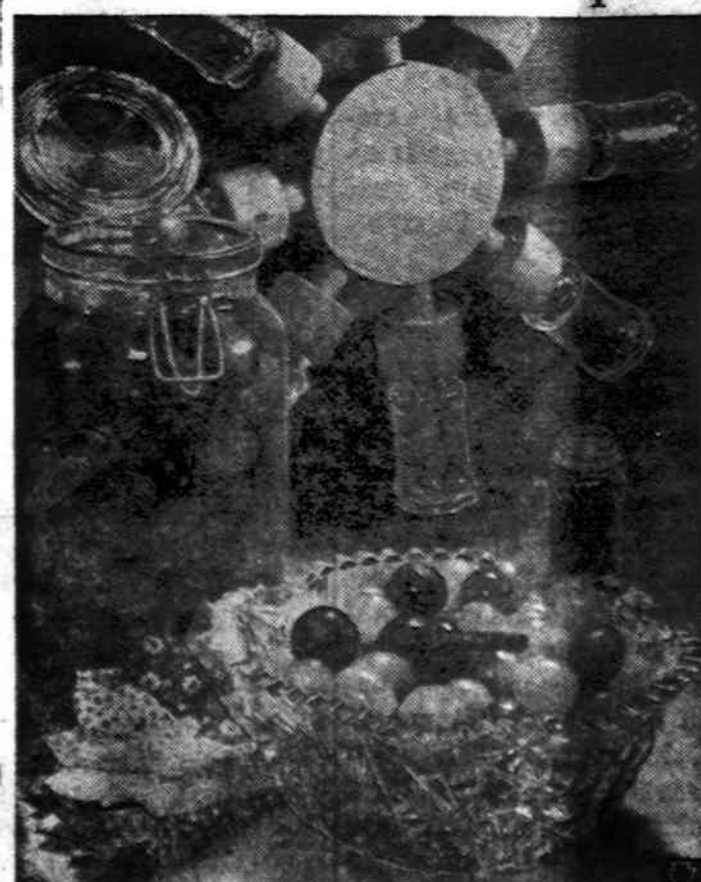
People depend upon the mail. Each time you use a Zip Code you help everybody's mail move faster. So use Zip Code on every letter you mail.

1. If you don't know a local Zip Code, check the Zip Code Section of your phone book.
2. For out-of-town Zip Codes, call us. Our number is in the Zip Code Section too.
3. For next-day delivery crosstown, Zip Code and mail by the last pickup before 5:00 p.m.
4. For next-day delivery to cities within 600 miles, Zip Code and mail before 4:00 p.m. from any specially marked Air Mail Box.
5. Always put your Zip Code on your return address. So people can copy it down.

Use Zip Code.

Your Postal Service

Give The Gift Of The Grape

Sugar and spice do something nice to those succulent table grapes from California. Use jet-black Ribiers, rosy red Emperors, pale green, sweet Almerias and Calmerias. Just wash them. Pluck them from their stems. And pack in jars with a spicy syrup.

Fragrant spiced grapes make unique hostess gifts, memorable "thank-yous", thoughtful Christmas presents. And these colorful fruit jewels add a tasty bit of originality to spark holiday tables and cheer family and company meals all the way through spring.

SPICED CALIFORNIA TABLE GRAPES

4 cups California grapes
3 cups white vinegar
1/2 pounds sugar
2 sticks cinnamon
1 teaspoon whole cloves
1/2 teaspoon whole allspice
1/2 teaspoon ground coriander
1/2 teaspoon mace
3 strips orange peel
3 strips lemon peel

Wash grapes and place in a one-quart, sterilized pickling jar. Bring vinegar and sugar to a boil. When sugar is dissolved add spices, simmer for five minutes, then remove from heat. Cool slightly. Pour liquid over grapes. Seal jar.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

ATSIMINIMAI IR PATIKSLINIMAI

Rašo POVILAS LIAUKEVICIUS, Manitoba, Kanada

Naujienu 8. m. sausio 19 d. numerio Kostas Strikaitis parašė ilgą, net per du numerius, straipsnį apie mirusį Winnipeg paraudusių lietuvių vadą Maikį Vidruką, gana tiksliai nupasakodamas jo veiklą Winnipeg lietuvių tarpe. Mike Vidrukas tikrai yra vertas dėmesio, todėl lai bus leista ir man prisiminti jo seną praeitį Lietuvos kovų dėl nepriklausomybės metais.

Buvo taip: 1919 metų vasario mėnesį (dienos neprisimenu) būrelis baltgudžių raitelių atsirado pas mus Seinuose (dabartiniam Suvalkų Trikampyje). Jie sakėsi pabėgę nuo lenkų tiems užimant Gardino miestą, kur baltgudžiai buvo pradėję organizuoti savo komandantūrą. Tie raiteliai buvo pusiau uniformuoti, tai yra turėjo kepurės apjuostas baltais lankeliais. Tai laikais ir mes, lietuviai, Seinuose nedaug kitaip bebuvome apsirengę, nes dar tik antras mėnuo kai buvome pradėti vadintis kareiviais. Tais laikais dar tebebuvome vokiečių karo komandantūros ir buvo nemažai vokiečių kareivių, kurie nenorėjo trauktis iš Lietuvos ir kitų savo užimtų kraštų, nors jau buvo karą pralaimėję.

Su tais baltgudžių raiteliais Seinuose atsirado ir Mike Vidrukas.

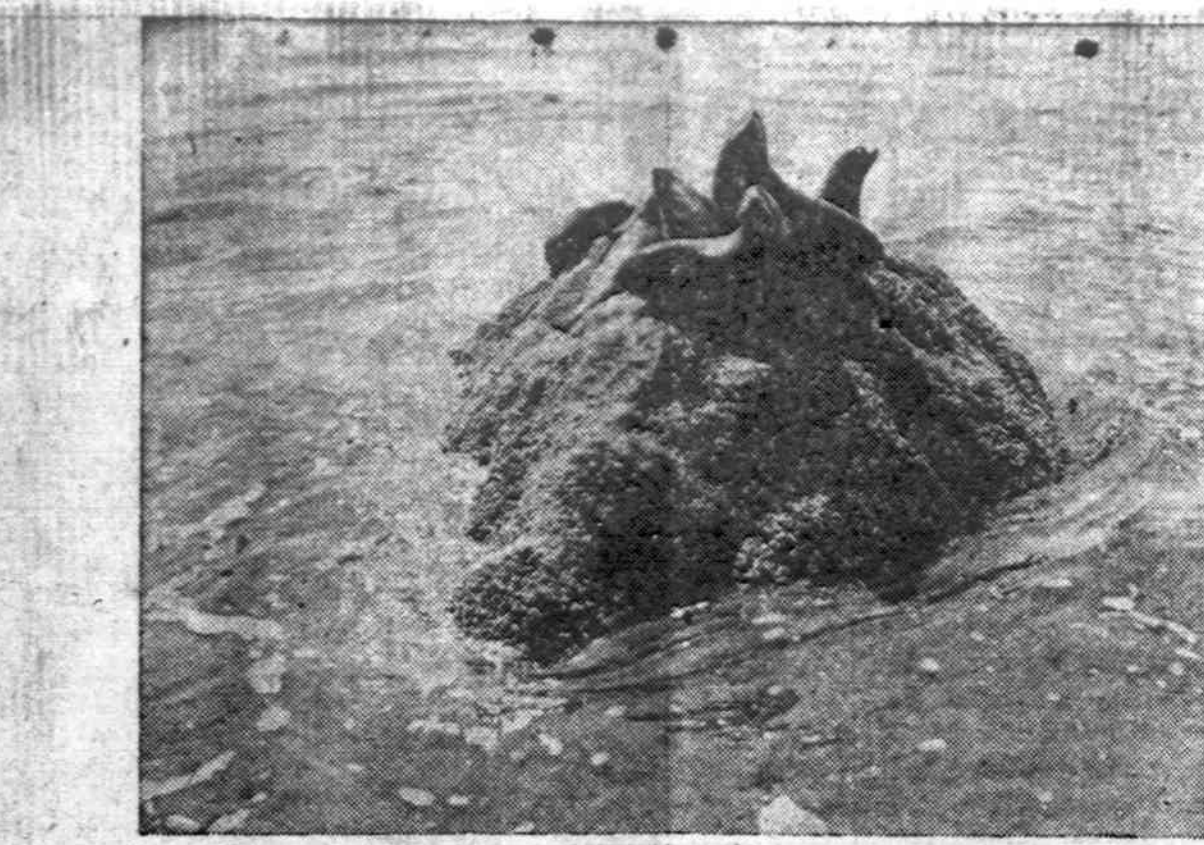
Po savaitės kitos baltgudžių raitelius iškėlė kažkur toliau Lietuvon, bet Mike Vidruką pasilikto Seinuose. Jis ne nebendė turėti karišką uniformą ir niekada nėtko jį matyti kariškuose pratimuose ("muštrose"), kuriuos mums teko daryti kiekvieną dieną. Vidrukas tada nekabėjo lietuviškai nė vieno žodžio. Jis tačiau buvo įrašytas kareivių sąrašuose kaip ir kiti. Atrodė, kad Maikis dirba slapta tarnybai, kaip mokantis lenkų kalbą. Šiame bare jokių kariškų operacijų prieš bolševikus nebuvo. Visas reikalas čia buvo su lenkais. Gana dažnai Maikis dingdavo ir jo Seinuose nesimatydavo. Bet po kiekvieno tokio dingimo jis ir vėl atsiradavo. Ne kartą yra tekę nugirsti Maikį išduodant raportus (kalbėjo tik rusiškai).

Kovos su lenkais dėl Seinų

Prisimėję anuos garbingus laikus negaliu nepaminėti to entuziazmo. Seinuose buvo suorganizuotos dvi savanorių kareivių kuopos. Pora mėnesių apmokius, rodos, kovo mėnesį jie jau išvyko ir užėmė Suvalkų miestą, kur nuginklavo lenkų miliciją, nors ir ne visą (Suvalkuose dar tebebuvome vokiečiai). Neilgai trukus teko iš Suvalkų pasitraukti, nes iš lenkų pusės prasidėjo stiprus spaudimas. Minėtosios dvi kareivių kuopos iš Suvalkų pasitraukė, užimdamos liniją Augustavo kanalo link iki Nemuno, tolokai į pietus nuo Seinų.

Vadovaujantieji karininkai buvo grįžę iš Rusijos ir nepriklausomą pasiskelbusią Lietuvą: karininkas Stasys Asevičius — komendantas (pernai mirė Toronto mieste), vėliau buvęs Krašto apsaugos ministeris Giedraitis (bolševikų nužudytas varant į Červenę) ir jo brolis Juozas Giedraitis (mirus Hamiltone ir palaidotas lietuvių kapinėse Toronte), karininkas Kulikauskas (vardo neprisimenu), vienas karo valdininkas, buvęs Veisiejų mokytojas, vėliau išvažiavęs į Montevideo, Urugvajuje, kur tą laiką ėjo Lietuvos konsulo pareigas, ir dar milicijos vadas Juozas Liaukevičius, karininkas, miręs Lietuvoje. Tai ir buvo visa garbingoji valdžia Pietinėje Lietuvoje, arba Sūdovoje arba Jotvingijoje...

1919 m. visą vasarą buvo ramu, atrodė kad sienos (rubežiai) nusistovės toje vietoje — Augustavo kanalais. Tą vasarą ir aš buvau iš Seinų iškeltas. Tačiau tų pačių metų rudenį — nepamenu rugpjūtio ar rugsėjo mėnesį — lenkų kariška organizacija "peviakai" (Polska Organizacja Wojskowa) Nekrašiui vadovaujant bandė Kaune padaryti perversmą ir tą pačią naktį lenkų karininkai ir kareiviai, civiliška persirengę, puolė Seinų miestą, iš kurio lietuviai atsitraukė pasitraukę Lazdijų kryptimi per 16 kilometrų į šiaurę. (Seinuose lietuvių kareivių veik nebuvę, nes visi ėjo

Šie ruonai pietinėje Kalifornijoje nėra gyvi, bet skulptoriaus Peter Allen sukurti iš medžio

sargybas Augustavo kanalo kryptimi).

Besitraukiant į Lazdijus gauta žinia, kad ir Lazdijai lenkų užimti... Besitraukiančiųjų tarpe buvo ir Mike Vidrukas. Lazdijų negausi milicija buvo vietos lenkuojančių miestelių nuginkluota ir uždaryta kalėjime. Seinuose pabėgėliai vakarop prisitartinę prie Lazdijų, vietos gyventojams padedant, puolė miestą iš vakarų pusės ir lenkai kurį laiką pasisaukė pabėgę Seinų kryptimi, bet paliko prie kalėjimo vieną savo sargybinių uždarytiems lietuviams miliciniams saugoti. Tas sargybinis buvo paimtas nelaisvėn.

Šių eilučių autoriui tuo metu buvus šventėžio valsčiuje ir sužinojus, kad lenkai užėmė Seinų ir Lazdijus, teko važiuoti į Seirijų miestelį pranešti Alytaus komendantui ir Kaunui apie įvykius, nors neturėjome jokios žinios, ar dar kas iš Lietuvos valdžios buvo likę.

Važiuojant į Seirijus, pakelėse matėsi telefonų stulpai nuplauti ir telefono laidai (viesos) sukapti. Iš Seirijų dar buvo galima susisiekti su Alytaus komendantu, kuriam buvo pranešta apie padėtį.

Grįžtant atgal į šventėžį teko sutaisyti telefono laidus. Iš Seirijų paemiau du telefono tarnautojus su lauko aparatu, ir jie pakeliui sukaptus laidus sutaisė. Grįžtant netoli Lazdijų pasitiravome vietos gyventojų, ar nežino, kas yra Lazdijuose. Atsakė, kad nieko nežino, tik kad buvo girdėti smarkus šaudymas. Nors buvo neįmanu važiuoti į miestą nieko nežinant, bet kur čia pasirodys baltai. Privažiavę arti miesto radome dar du telefono stulpus nukirstus. Tie irgi buvo tučtuojau sutaisyti ir kontaktas su Seirijais atstatytas, kur mes pranešėme, kur esame ir sužinojome, kad Lazdijus turi lietuviai užėmę.

Temstant įvažiavome į Lazdijus ir tuojau pranešėme komendantui Asevičiui, kad telefono linija yra tvarkinga ir komendantas tuo pačiu lauko aparatu, kurį mes atsivežėme iš Seirijų, pranešė Generaliniam štabui Kaune kas atsitiko su Seinų apskritimi, kad dvi kuopos Lietuvos kareivių lenkai paėmė ir nelaisvę ir juos atvarę į Seinus uždarė kalėjime.

Per dvi dienas lietuviai organizavosi Lazdijuose pulti Seinus. Rudaminos parapijos kunigas Juozaitis atsivežė apie 100 vyrų

ir antra tiek lazdių ištvažavo Seinų atakui.

Apsupę miestą iš trijų pusių lietuviai pradėjo puolimą. Paryčiu Seinau buvo lietuvių rankose. Lenkai su dideliais sau nuostoliais buvo priversti pasitraukti. Buvo tuoj išlaisvinti lenkų kalėjimų atvartieji lietuviai belaisviai. Netikėtai užpulti lenkai paliko nemažą grobį. Deja, tą pačią dieną vakarop lietuviai turėjo pasitraukti, nes lenkai pradėjo stiprų puolimą. Bet po ra dienų vėliau, gavę dvi patrankas ir iš Kauno atvykus artilerijos kareiviams, lietuviai puolė miestą, nors tik pusę miesto pasisekė paimti, nes lenkai buvo gerai įsitvirtinę, kulkosvaidžius pasistatę bažnyčios bokšte... Tuo vienu metu mūsų kareivis ir keli buvo sužeisti. Žuvis lietuvis karys buvo palaidotas Seinuose. Sako, kad ir dabar jo kapą vietos lietuviai puošia gėlėmis.

Maikio Vidruko paslaptinė veikla

Visuose tuose puolimuose dalyvavo ir Mike Vidrukas. Deja, Seinau su visa apylinke — visas vadinamasis Suvalkų Trikampis, pasilikti iki šiai dienai lenkų pusėje. Maikis Vidrukas iki vėlyvo rudens dar matėsi Lazdijuose, bet pagaliau kažkur dingo ar buvo išsiųstas.

Mike niekada nedėvėjo kariškos uniformos ir niekada negyveno su kitais kareiviais; gyveno kažkur vienas.

Po daugelio metų atvažiavus Kanadon, kada Mike jau vadovavo Winnipeg komunistams ir gana gerai kalbėjo lietuviškai, teko su juo išsikalbėti ir paklausti, kur jis, tarnavo kariuomenėje. Jis atsakė, "Kad tu nežinai tos vietos — Seinuose", o kai paklausiau, ar prisimeni, tokius ir tokius žmones, savo buvusius viršininkus, jis nustebo ir tik tiek atsakė, girdi "pamirškime tuos dalykus; kas buvo — buvo".

Gana dažnai Winnipege susitinkant, nekarta teko su Mike tuos laikus prisiminti. Paskutiniu laiku jis skundėsi, sakydamas "Kariavau už Lietuvą, o man Lietuva nieko nedavė, bet davė gerą žmogų, tikrai gerą. Kaip savanoris galėjau gauti Lietuvoje žemės, bet nepadačiau prašymo..."

Prieš metus laiko jis su žmona buvo nuvažiavę į Lietuvą, kur aplankė Druskininkus. Prieš jam išvažiuojant į Lietuvą priminiau sakydamas: "Maik, gal aplankysi savo tėviškę prie Gardino, juk tai netoli". Jis atsakė, "Taip, netoli, bet kad ten jokių mano giminių nėra". Būnant Lietuvoje abudu su žmona lankė jos tėviškę ir gimines. Į Kanadą grįžo, atrodo, komunistu nusivylęs, ir mažai jau apie tą "rojų" bekalbėjo, o man asmeniškai pasakė: "Kaip palikau stobelką moliu plukčią ("grindis"), tai ir dabar tokią pat radau, tik tiek kad dar labiau apšepusi"... Kiek per ilgą laiką teko patirti, Vidrukas buvo ramaus būdo ir galvojančio; asmeniškai (viens ant vieno) daug nesiginčijo, bet visai tai komunistams

atkakliai gynė, todėl ir man su juo per susirinkimus tekdavo daug prisiginti. Kada jis tuo komunizmu susižavėjo, neturiu supratimo — Lietuvoje ar čia Kanadoje. Apie kokį nors būvimą rusų (bolševikų) kariuomenėje ar nelaisvėje niekada nėra nieko minėjęs.

Keletą mėnesių prieš mirtį teko su juo gerokai pasikalbėti. Jis pasisakė, kad 1919 metų rudenį iš Lazdijų nuvažiavęs į baltgudžių batalijoną Kaune ir iš ten vėliau jį paliausavę. Jo svainis Urbanavičius ir net jo žmona vargu žinojo jo praeitį, nes Mike buvo gana savyje užsidaręs. Tai tiek apie Vidruką. Jo veiklą Winnipege K. Strikaitis gana teisingai aprašė.

P. S. Gal dar yra kur gyvų iš anų laikų buvusių komendantūros kareivių ar civilių, kurie tenai tose vietose buvo, ir tikiu kad dar tokių yra, nes mačiau Mūsų Lietuvoje įdėtą foto nuotrauką, kurioje ir aš esu. Būtų malonu apsieikti laiškučiais. Mano antraštas yra: P., L. 135-17 Street NW, Portage la Prairie, Manitoba, Canada.

Pasveikink savo draugus per "Lietuvienas"

ALTA Pagyrinų darbas

Sausio pabaigoje Bendruomenės centras prispausdino savo iš žmonių surinktais "laisvinimui" pinigais keturių lapų pasigarsinimą, kur bando įtikinti lietuvių visuomenę savo nepaprastai reikšmingais darbais Lietuvos laisvės kovoje. Pirmame lape sudėtos laikraščio straipsnių fotografijos. Visas, kas tik amerikiečių spaudai buvo kada rašyta apie lietuvių demonstracijas, peticijas, apie sovietų priepaudo pasireiškimus, pasiima LB nuopelnams. Čia prieinama net prie vaikiško nerūpestingumo. Įdėtas ir Congressional Record titulinis pavadinimas, lyg sakant, kad, štai Bendruomenės vadai ir ten pasirūpino pateikti, Lietuvos garsą iškelti.

Tur būt, visi sąmoningi lietuviai Amerikoje žino, kad tie Kongreso užrašai Lietuvos vardą kartodavo, kai dabartiniai LB propagandistai dar vaikų darželyje sėdėjo. Ir čia daugiausia Amerikos Lietuvių Tarybos nuopelnas.

Iš privačių Bendruomenės albumų surinktos 28 fotografijos. Čia, reikia apgailestauti, kad svarbiausias LB politinis vadovas L. Valiukas parodomas tik viena syki. Kas atsitiko? Ar todėl jis ir iš informacijos vadovo pasitraukė. Užtat, turime Novasitį pakartotą du kartus, ponį Zerr — šešis kartus, o "visuomeninių reikalų" vadą Gečą matome net dešimtyje fotografijų.

Kai lietuviai turi Amerikoje draugų, irgi, ačiū tai pačiai LB. Matome stovi ir sen. Percy ir sen. Scott D seni lietuvių draugai. Net ir čikagietis, buvęs kongresmanas Pucinski flirtuoja su Geču ir Volertu, matyt, nudžiugęs susipažinęs dar du lietuvius.

Paskutiniame lape sudėtos lietuvių demonstracijos už Kalantą, Kudirką ir Simokaičius. Ir čia tik LB viską organizavo. Kitokių demonstracijų, žinoma, nereikia minėti, nes jau daug metų jas ruošė ir ruošia Alta.

Kad ponis Nixonienė atvyko į šokių šventę — irgi nuopelnas LB politikų, nors, reikia pasakyti, kad ją "išrūpino" tik ponas V. Adamkus. Pati šokių šventė irgi LB nuopelnas.

Tokia pigia propaganda LB vadai ir parodo, kaip mažai jie vertina eilinių lietuvių inteligenciją ir reikalų supratimą. Bendruomenininkas

Buvo susvyravęs Cicero lietuvių ažuolas

Gerbiamas Kazys P. Develkis esąs kelių Cicero lietuvių organizacijų vadovybėje ir SLA kuopos finansų sekretorius, prieš pavasarinės pūgoms siaučiant, kaip tas ažuolas žaliuosios girios, buvo susvyravęs, bet būdamas savo mylimos žmonos Onutės geroje priežiūroje, baigia visas ligas nugalėti ir vėl bus mūsų tarpe, nes be jo Cicero yra lyg apimręs.

Jis visus aplankė, visais rūpinosi ir kiek galėdamas visiemis stengiasi padėti. Ypatin-gai jis rūpinosi, kad lietuviška spauda gyvuotų.

SLA vasario mėn. susirinkime dėl ligos jis nedalyvavo, tai ir tos darnos nebuvo. Sekantis SLA 301 kp. susirinkimas ir Kazimierų atšventimas bus kovo mėn. 7 d. Tikėkim, kad Develkis bus sustiprėjęs ir jame dalyvaus.

Deveikis labai jautriai pergyvena visus lietuviško gyvenimo įvykius. Jam nesuprantama, kad tėvai išbėgę nuo komunistų, dabar savo vaikus siunčia į komunistų organizuojamą stovyklą. Arba vėl į Nepriklausomybės šventės minėjimuose renkamas aukas, tiesia rankas Bendruomenė, kuriai juk pilnai pakaktų darbo lietuviškos kultūros ir švietimo srityje. Develkis, kaip ir daugumas senųjų emigrantų, yra aiškiai ALTos ir VLIKO pusėje. S. P.

MATISSE DARBO KAINA

Tulas milijonierius kartą pasikvietė garsų prancūzų dailininką Henri Matisse prašydamas jį išdekoruoti lubas. Kai darbas buvo užbaigtas viena ponutė apžiūrėdama lubų dekoravimą kreipėsi į dailininką:

— Ar galėčiau sužinoti ką tai reiškia?

— Penkis šimtus tūkstančių frankų, gerbiamoji ponie, — atsakė Matisse.

SAVE AT Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanuskas, President Phone 847-7747

6%
Per Annum

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE
2 YEAR MATURITY

Paid and
Compounded
QUARTERLY

5%
Per Annum
REGULAR
PASSBOOK
ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

„Jūs mus taupom! Jūsų pinigai atneka dideles darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antrą, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesių dieną, nėra nuostabių nuo mūsų pirmos.“

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiamas automobiliams pasfatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kanadoje:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsieniuose:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.50
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

Skysta "konsolidacija"

Trumparegę politiką Amerikos lietuviams kelis metus siūlęs daktaras šiomis dienomis parąšė naują receptą. Savo valios lietuvių visuomenei nepajėgęs primesti anksčiau paruoštais nevykusiems pasiūlymais, šiandien jis išdėstė naują projektą. Savarankiškai galvojantiems ir politinius reikalus gana gerai suprantantiems mūsų tautiečiams dabar jis siūlo "konsolidaciją".

Idomiauusia, kad jis prašeko apie "konsolidaciją" dviem savaitėm prieš Vasario 16-tos dienos minėjimus. Nieko jis nebandė "konsoliduoti" prieš pusmetį, nieko jis nesakė prieš metus, nieko jis neminėjo apie "konsolidaciją" prieš porą metų, kai atsakomingi lietuviški organizacijų atstovai siūlė politikuojančioms daktarams susitarti dėl bendros Amerikos lietuvių visuomenės veiklos. Reikia manyti, kad vargu jis norės kalbėti apie "konsolidaciją", kai praėjus Vasario 16-tos dienos sukakties minėjimams ir "konsolidatorių" galės paglemžti dalį laisvinimo darbams skiriamų aukų.

"Konsolidacijai" praversti jis nesivadovauja tais nutarimais, kuriuos jis pats siūlė prieš metus. Pagrindinis jis nederina rimtų pasiūlymų, jam padarytų prieš porą metų. Jis remiasi kitų pasakymais ir patarimais, paskubomis padarytais prieš porą savaitę. Daktaras labai gerai žino, kad dėl bet kokio bendro darbo reikia tartis ir susitarti. Jam turi būti žinoma, kad nieko "nesukonsoliduoti", jeigu iš anksto paskelbti sąlygas ir nekalbėti, kad tos sąlygos būtų iš anksto priimtos. Sąlygas gali primesti jėga tik diktatorius, bet darbo sąlygų negali primesti laisviems savarankiškai galvojantiems ir savo krašto laisvę susirūpinusiems ir laisvinimo darbą dešimtmečius dirbantiems žmonėms.

Marijonų organe "konsolidaciją" propaguojąs daktaras šitaip rašo:

"Lietuvos laisvinimo darbas gali ilgai užsitęsti, todėl sunkiai kovai turime branginti ir panaudoti visas jėgas ir jokių būdu neleisti eikvoti jas tarpusavio ginčams. Suorganizavus visas mūsų laisvinimo darbą norinčias dirbti jėgas ir vieną tulką — efektas būtų didelis. Mūsų visuomenė tuo labiau apsidžiaugtų ir jos visokeriopa parama laisvinimui padidėtų. Turėdami tai galvoje, turime visi prisipažinti, kad atėjo laikas jėgų konsolidacijai, to reikalauja laikas, mūsų visuomenė ir ištelių ribotumas". (Draugas, 1973 m. vas. 12 d., 3 psl.).

M. GUDELIS

POVILAS MILERIS

(Biografijos bruožai)

24

Mileriai turėjo didžiausią scenos veiklą knygyną. Pradžioje tos knygos ir rankraščiai jiems buvo reikalingi vaidybai, o vėliau jiems pirkdavo visus scenos veikalus, kad galėtų patikrinti, ar kuris veiklas negalėtų vaidintojų būti panaudotas. Jie paliko daugiau negu šimtą vaidinimams naudotų veiklų ir rankraščių. Be to, Povilas pirkdavo kiekvieną teatro veiklą. Jam rūpėdavo peržiūrėti kartais negalėtų ko rasti naudingo Chicagoje.

DAUG PADEJO NAUJIENOMS

Vaidinimai ir chorai, kuriuose dalyvavo Povilas ir Petronėlė, labai daug padėjo Naujienoms. Dienraštis buvo reikalingas chorams ir teatro grupėms išsivystinti, bet ir Naujienoms buvo reikalinga vaidintojų grupė.

"Pirmyn" choras suruošė dainos programą, kai buvo minimas 25 metų jubilėjus. "Aušros sūnūs" buvo vaidinti keliais kitais atvejais. 1948 metais rudeniniame Naujienų vakare "Aušros sūnūs" vaidino Petronėlė Milerienė, Josephine Gulbinienė, Kastancija Radišauskienė, Jurgis Voldemaras, Povilas Sobis, Jonas Dambros, Vytautas Bildušas ir Juozas Tamas. Tą patį veiklą 1953 metų rudenį vaidino Pet-

ronėlė Milerienė, Antanina Markūzienė, Juzė Gulbinienė, Juozas Laurušonis, Jonas Dambros, V. Bildušas, Juozas Tamas ir Julius Balutis.

K. Steponavičiaus vadovaujamas "Pirmyn" choras ne viena proga yra vaidinęs metiniuose Naujienų vakaruose. Tai buvo daroma abiejų Milerių pagalba. Jie abu buvo geri naujieniečiai, pritarė Naujienų vedamai politinei linijai ir abu dainavo "Pirmyn" chore.

Reikia neužmiršti, kad Naujienos ne tik vaidintojams, bet ir dainininkams atėdavo ir pagalbą. Kai vaidintojai neturėjo veiklų, Naujienos padėdavo tuos veikalus surašyti. Buvo išverstas ir lietuvių kalbą rusų rašytojo M. Arcibašovo "Pavydas". Naujienų bendrovė buvo įsteigta laikraščiu leisti, be to, norėdama padėti vaidintojams, savo lėšomis atspausdino Arcibašovo dramą. Tai buvo didelis formos 110 puslapių knygelė. "Pavydas" ne vieną kartą buvo vaidinamas Chicagoje ir jos priemiestiuose. Vaidintojams Naujienos padėjo 1921 metais, jos tą patį darė ir vėliau. 1941 m. jos išleido "Audrą Giedroje" 49 psl., "Is-naras" ir kt. veikalelius.

Per Naujienas Povilas Mileris gavo vaidintojams Marijampolėje buvusios vaidintojų grupės scenai paruoštus kelis veikalus. Lietuvos nepriklausomybės pradžioje Marijampolėje buvo susisipietę gabii lietuvių inteligentų grupelė, suvaadinusi didaką skaičių veiklų. Pradžioje jie daugiausia glaudėsi prie Realinės gimnazijos,

JURGIS JASINSKAS

Spaudos pabiros

(Tęsinys)

Po kurio laiko studija paliko šaulių Sąjungos patalpas (jos buvo reikalingos pačiam Sąjungos centrui įvairiems šauliškams užsiėmimams bei paskaitoms) ir išsikėlė į nuosavą vietą: kampas tarp Ukmergės Plento ir Putvinskio gatvės. Čia stūksojo senas, mūrinis, vienaaukštis pastatas; jame erdvi salė. Kadaise ten buvęs užėgęs namas, vardu "Mia-Mara". Vėliau tą pastatą įsigijo Kauno gaisrininkai-ugniagesiai.

Šitame pastate Eksperimentinis Dramos Teatras ir jo studija darbavosi iki susilikvidavimo. To prizastim bene bus buvę dvi-

klūtys: šaulių Sąjunga neparėmė tiek, kiek iš jos buvo tikėtasi, ir, antra, priežastis: Kaune įsteigusi naują vaidybos studiją, vadovaujama Olekos-Zilinsko. Į tą studiją "dezertravo" gerokas būrelis "eksperimentininkų" studijokų.

Apie viešumą liečiančią Ekspr. Dramos Teatro veiklą ryškų, nors ir nepilną, vaizdą yra pateikęs B. J. V. Naujienų š. m. Nr. 11.

Be tos veiklos (spektakliai Kauno Valstybiniame Teatre, šaulių S-gos Rūmuose, karininkų Ramovėje; kai kuriuose provincijos miestuose, pvz. Marijampolėje, nuolatinės šaulių valandėlės Kauno radijone ir pn.) Eks-

"Konsolidatorius" pataria marijonų laikraščio skaitytojams "konsoliduoti" Vliką, Altą ir Lietuvių Bendruomenę. Jam ir į galvą neateina mintis, kad jis pasiūlo "konsoliduoti" nesukonsoliduojamą dalyką. Jis nori efekto, bet ne atlikto laisvinimo darbo. Jis mano, kad "efektas būtų didelis", jeigu visos laisvinimo darbą norinčios dirbti jėgos stotų į vieną tulką. Visi žinome, Amerikos Lietuvių Taryba savo darbą dirba. Vlikas, kai "konsolidatorius" jo jėgų neišblaško, taip pat dirba pagal pajėgumą. Vienintelė, kuri savo darbo nedirba ir kelintas metas nenori dirbti, yra Amerikos Lietuvių Bendruomenė. Ji buvo pasižadėjusi vesti kultūrinį darbą, jo nepajėgia vesti tinkamoje aukštumoje, todėl jos vadai metėsi į politiką. Bendruomenės vadai, ilgus metus niekinę Altą, priėjo įsitikinimo, kad reikia "konsoliduotis". Kada Altas patarė jiems įstoti į Amerikos Lietuvių Tarybą ir dirbti suderintą darbą, tai bendruomenėje įsistiprino frontininkai, kaip viduramžių bajorai, nenorėjo būti lygiais su kitomis Amerikos lietuvių organizacijomis. Jie norėjo turėti daugiau teisių ir privilegijų, negu daugiau darbo atlikusios ir žymiai didesnę lietuvių organizaciją. Jie panoro įsakinėti Amerikos lietuviams, bet jokių būdu nenorėjo tartis ir paklusti. Jiems buvo nurodyta pasitarimų vieta ir laikas, bet jie nori ne tartis, o diktuoti. Didelė Amerikos lietuvių dauguma, vedusi kovą už Lietuvos laisvę, kai bendruomenės dar nebuvo ir kai frontininkai jos dar nebuvo užėmę, vargu leis keliems daktarams primesti savo valią. Didelė bendruomenės narių dauguma nepritaria kelių vadų pasipūtumui; didelė dauguma, tik darbo pasidalinimu ir noru organizuotai veikti; bet didelė bendruomenės narių dauguma nepajėgia atspalaiduoti nuo politinės išminties neturinčių, bet didybę sergančių frontininkų. Savo laiku Cicerojo buvo pati stipriausioji jų tvirtovė, bet vietos lietuvių, pastebėję tikruosius jų planus, labai gražiai juos izoliavo. Iš vaikus rusiškų pionierių stovyklon siuntusio tėvu komiteto juos visiškai išslavė, o vėliau jų neišrinko į apylinkės bendruomenės vadovybę. Apie Cicero lietuvių ryžtą šiandien jie jau nebekalba, bet rašo straipsnius apie "konsolidaciją".

Jeigu jie nori tartis ir susitarti; jeigu jie ir toliau bandys Amerikos lietuviams primesti savo valią; jeigu jie aiškiai neišdėstys, kokių jų tikslai, tai jų pasiūlytoji "konsolidacija" bus labai silpnutė. Negalima Konsoliduoti žodžiais, bet ardyti darbus.

kuri turėjo didelę salę ir gerai įrengtą sceną. Daugiausiai vaidinimais rūpinosi jau minėtos gimnazijos mokytojas Albinas Iesmantas, Jonas Valaitis, Stasys Totorius, Juozas Liudžius ir kiti. Vėliau ir vaidybos darbas buvo įtraukti gimnazijos mokiniai ir keli gabesnieji Marijampolės gyventojai. Vaidinimai buvo ruošiami gimnazijai paremti, greta esančiam mokinių bendrabučiui maistą pajavinti ir kitokiems tikslams.

Marijampolietis susidūrė su tomis pačiomis problemomis, kurios kankino ir čikagiečius vaidintojus — nebuvo gerų veiklų. Čikagiečiai patys rašė, o marijampolietis vertė iš kitų kalbų. Albinas Iesmantas išvertė Andrejevo "Papūgą" ir Ivanovo "Pleputę". Šie du veikalai Marijampolėje buvo "Dirvos" išleisti 1925 metais. 1924 m. marijampolietis X parašė "Ponią Pipę ir panelę Tipę", kuri taip pat buvo atspausdinta. Šie veikaleliai buvo vaidinti Marijampolėje, bet dar dažniau jie buvo vaidinti Čikagoje.

Povilas Mileris buvo susirūšęs su Marijampolės Realine Gimnazija. Kai Čikagoje buvo sudarytas komitetas tai gimnazijai padėti, tai Povilas buvo rėmėjų tarpe. Kiekvieną mėnesį jis skirdavo gimnazijai kelis dolerius, o iš Marijampolės gavo kelis scenos veikalus. Iš viso, čikagiečiai sudėjo ir pasiuntė virš tūkstantčio dolerių. Mileris, gavęs tris scenos veikalus, skaitė, kad apsimokėjo gimnaziją remti, nes jis gavęs vertingesnius dalykus. Jis turėjo kelis sce-

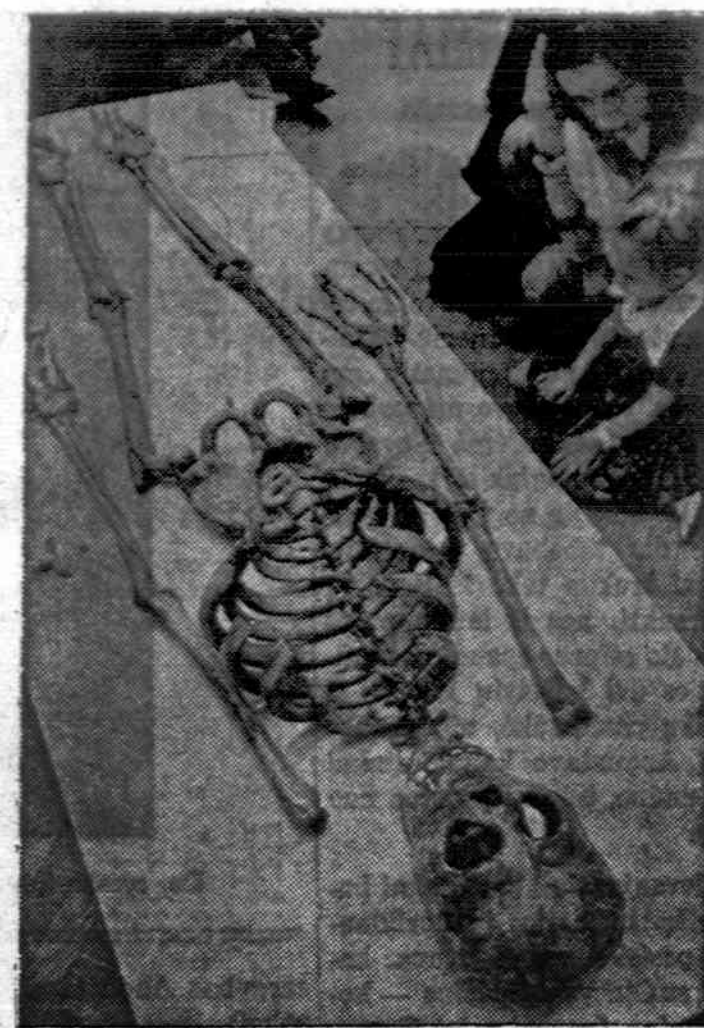
perimentinis Dramos Teatras ir studija yra davę Lietuvos teatrinei veiklai ir plėtrai paskirų darbuotojų: vieną iškiliausių Kauno Valstybinio Teatro žvaigždžių — Moniką Mironaitę, šaulių Valstybinio Teatro aktorę — Lyviją Keželytę, Kauno Valstybinio Teatro aktorį Balčiūną ir Jaunimo Teatro aktorį, scenos studijas pradėjusį eksperimentiniame, vėliau perejusį į Olekos-Zilinsko studiją, Vytautą Ivananską ir Vedegį; seną teatrą ir scenos veiklų rašytoją J. Strazdą.

I provinciją išvykusius teatrines dirvoje triušius: Petrą Gruodį, plačiai pasireikšusį "Pavasarininkų Federacijoje", o vėliau turėjusį nuosavą vaidybos studiją Jurbarkė;

Vacį Smalinską-Smalį, rašiusį scenos veikalus vaikams ir organizavusį jiems spektaklius; Kerutį-Storpištį, Tauragėje sureizavusį Putino Valdovą ir jame vaidinusių;

Teatrą ir nepamainomą Eksperimentinio Dramos Teatro kūrėją F. Sipavičiaus-Sipačio tal-kininką administraciniame to Teatro darbe, Balį Jacikevičių.

Be šių, nuolatinių ir pastovių teatro studijos lankytojų, joje scenos meno žinių sėmėsi ir keli "laisvi klausytojai", tarpe kurių minėtini: Antanas Jasinas (jo parašytą veiklą: "Smūt-kelių žemė" Kauno Valstybiniame Teatre pastatė to Teatro aktorė ir režisierė Alė Sidabraitė-Petrauskienė); studentas, Balio Sruogos teatro seminarų klausytojas Budrys; žurnalistas Simas Miglinas ir dailininkas, dekoratorius Vilimas.

San Francisco muziejuje išstatyti šie griaučiai — keramikos kūrinys.

Iš čia paduotų, padrikai su-klostytų duomenų matyti, kad Eksperimentinis Dramos Teatras ir studija Lietuvos teatrinėje dirvoje paliko įmintas ryškias, skaisčias žymes, kurių jokios laiko dulkės negali užpustyti. Jos visam laikui pasiliks to-meno šakos istorijoje.

★

4. Poeto Fausto Kiršos Palikimas

Poeto Fausto Kiršos pomirtiniai veikalai, vardu Palikimas, išleistas Juozo Kapočiaus 1972 metų pabaigoje. "Spaudė Lietuvių" Enciklopedijos spaustuve, 395 W. Broadway, So. Boston, Mass... "Pilnas šio veikalo pavadinimas, esantis 5-me puslapyje, yra toks:

"Faustas Kirša, Palikimas, Eilėraščiai, Nebaigti eilėraščiai, Aidų Aidų aidai, Pelenai III ir IV, Pabėgėliai, Užrašai, ir kt. Leidinį spaudai parengė Stasys Santvaras".

Nežinau, kokį įspūdį padarė tas veikalas — jį skačiusiems ir dar kokį sudarys skaitysiantiems knygos mylėtojams, o šiuos žodžius rašančiam jis šviečiasi, kaip naujas ir, gal būt, vientintelis kūrinys lietuviškoje literatūroje savo įvairumu, poetiškumu ir proziinių pasakymų stiprumu. Visų pirma naudojosi to leidinio sudarytojo paaiškinimui, esančių knygos pabaigoje ištraukomis:

"Poetas mirė 1964 m. sausio 5 d. 5 val. 55 min. ryto. Palaidotas su religinėm apeigom sausio 8 d. Bostono Forest Hills kapinėse; Rausvo granito pamink-las, ant jo kapo, yra iškalti šie žodžiai:

"Faustas Kirša, 1891 II 13 — 1964 I 5; Aš liudiju keliuojančią per žmones / Kūrybos aistrą, laimę ir Golgotą".

"...Atskirom knygom yra iš-leisti šie poeto Fausto Kiršos poezijos veikalai: Verpetai (1918 m.), Aidų Aidų aidai (1921 m.), Suverstos vagos (1927 m.), Rim-gauda žygis (1929 m.), Pelenai (I knyga, 1930 m.), Giesmės (1934 m.), Maldos ant akmenų (1937 m.), Piligrimai (1938 m.), Pelenai (II knyga, 1938 m.), Tolumos (1947 m. Vokietijoje), Šventieji akmenys (1951 m. Amerikoje), Pelenai, poezijos rinktinė (1969 m. Vilniuje), Pa-likimas (1972 m. Amerikoje)".

"...Rankraštinių poeto Fausto Kiršos palikimą, kiek šiuo metu man žinomas ir prieinamas, gali-ma taip sugrupuoti: 1) gana stambus pluoštas periodiko spausdintų ir dar niekur ne-spausdintų eilėraščių, pluoštelis eiluotų dedikacijų, nemenkas kiekis neišbaigtų eilėraščių, 2) III ir IV knyga satyrinės poe-mos Pelenai, 3) poemėlės Pabė-gėliai, 4) Jurgio Baltrušaičio ru-sų kalba rašyto Poetijos rinki-nio Lelija ir plautuvos vertimai į liet. kalbą, 5) Maironio poemos Z nad Birutį vertimas į liet. kal-bą, 6) Užrašai.

"Aukščiausiai minėtų velionio Poeto raštų atranka ir sudaro šį leidinį, kurį, tikimasi, visi va-dinsim Fausto Kiršos Paliki-mu..." (301 psl.).

Po šių ištraukinių paaiškini-mų, perverskime Palikimą išti-sai ir pasidžiaukime nors trumpomis ten esančių poezijos ir prozos gabalų ištraukomis, žy-minčiomis veikalo įvairumą ir apimtį. Kalba Faustas Kirša:

"Kaip visi kiti, mes čia atsi-dūrėme Lietuvos vardu.

Lietuvos vardu, aš giliai tikiu, lietuvių ir Lietuvos gyvybę ir nemirtingumą...

Aš rašau dėl to, kad manysie neišdildomai rausiasi Lietuvos praeities šimtmečių budėjimas ir šviesiausia viltis į ateitį, kad mes buvome, esame ir būsimė...

Patys rusai buvo totorių pa-vergti net 300 metų. O šiandien rusai pavergia kitas tautas. Klausimas: kuriam laikui? Lais-vė neužkasama po žemėmis, kaip užkasami partizanų lavonai..."

Tų partizanų, "kurie ne mirti bijojo, bet vergauti". Būta tūkstančių ir tokių, "ku-rie nenorėdami vergauti", pasi-rinko tremties kelią į laisvuosius Vakarus. Jų skaičiuje ir Poetas. Būdamas įsitikinęs, kad nieko nėra ir niekas neįvyksta be prie-žasties, jis mato gilą prasmę tremtyje ir sukuria "Tremtinio psalmes", žėrinčias poezijos per-lais:

(Nukelta į 5-tą psl.)

žiaavę į Chicago ir vaidino Rusteikos vaidinimą.

1949 m. kovo 20 d., Naujienų 35 metų jubiliejaus proga buvo suvaidinta "Blondinė ir brunetė". Blondinės rolę vaidino Petronėlė Milerienė. Tamsiaplaukė vaidino Ona Trečiokienė, o visą veiklą režisavo Stasys Pilka. Režisierius taip pat vaidino. Tame veikale vaidino ir p. Balutavičius.

1952 m. Chicagoje vaidintojų tarpe įvyko gerokų pakaitų. Naujai atvažiavusieji gegužės 3, 4, 10 ir 11 dienomis Chicagoje Universiteto-tarptautiniuose namuose vaidino "Naujuosius žmones". Pilkos parinktame veikale vaidino naujieji ateiviai, vaidybos studijas lankę dar Lietuvoje ar tremtyje. Bet "Naujieji žmonės" neapsėjo be senų žmonių. Svarbią Sakalienės rolę vaidino Petronėlė Milerienė. Be Povilo pagalbos "Naujieji žmonės" nebūtų pastatyti. (Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"

PR 5-3225

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2856 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

Reiz. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGAS
GINEKOLOGINĖS CHIRURGIJA
4449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą
Jei neatliepiama skambinti 374-3012
Telef. Prospect 4-1717

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3146 WEST 63RD STREET
Val. kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9
užduoti antradieniais ir penktadieniais.
Išrečiau, ir sekant, oltas užduoti.
Kaz. 3241 WEST 66TH PLACE
Phone: Republic 7-1908

DR. C. K. BOBELIS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGAS
CHIRURGIJA
Telef. 695-4533
Fox Valley Medical Center
800 S. WILSON ST.
KODIS 30, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
FIZIJALINIO IR CHIRURGAS
4449 WEST 71ST STREET
Jei neatliepiama skambinti 374-3012
Reiz. tel. 239-4683

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGAS
GINEKOLOGINĖS CHIRURGIJA
4105 So. Ashland Ave., WA 5-2870
Jei neatliepiama skambinti 374-3012
Reiz. tel. 239-4683

DR. NINA KRAUČEL -
KRAUČELJUNAITE
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGAS
4105 So. Ashland Ave.
Telef. WA 5-2870
Jei neatliepiama skambinti 374-3012
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71ST STREET
VALANDOS: Pirmadi., antradi., ket-
virtadi. ir penktadieniais nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadi. ir šeštadi-
eniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63RD STREET
Val. antradi. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bandra praktika ir chirurgija
Ofis 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bandra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofis: 2652 WEST 59TH STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradi., trečiadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak. Šeštadi-
eniais 2-4 val. po pietų ir kita laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71ST STREET
Ofiso telef.: HENLOCK 4-2123
Rezid. telef.: GIBSON 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telef. HE 4-2123.
Jei neatliepiama, tai telef. GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES, OP. P.
Aparatų - Protėzų, Med. Ban-
džų. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

BIZNINIAI KURIE GARSINIA
"NAUJENOS". - TURI GERIAUSIA
PASISEKIMĄ SIENYSE

Bridgeporte, Conn. kaliniai mokosi lagikos, matematikos ir ruošiasi naujam gyvenimui, kurį
jie pradės atlikti kalėjimo baimes.

SPAUDOS PABIROS

(Atkelta iš 4-to psl.)

"O, tremtie, kuri tautai už-
dėjai erškėčių vainiką, įpras-
mink mūsų žygius!"

O, tremtie, kuri veržiesi per
kacetus, per pinkles, svetimų
panieką ir kerštą, įpras-
mink mūsų žygius!

O, tremtie, kuri klajūnų pe-
lais svečias kapines papildai,
įpras-
mink mūsų žygius!

Nuo Sibiro taigų, nuo su-
griautų Europos miestų mes liu-
dijam gyvąją tėvų žemę.

O, žemės rutulys, pavirtęs So-
doma ir Homora, per kančias at-
gauni savo veidą.

Ir mano tėvynė iš dumblo
duburio vėsmės feniksu kelsis.

Kovotojų, savanorių, partizanų
širdys amžiam nusagstė puoš-
menom Laisvės statulą.

Bus saulės rytas ir skambins
Laisvės varpas: Laisva Lietu-
va..." O kol tatau įvyks, okupu-
toje Lietuvoje šandieną:

(Bus daugiau)

GRADINSKAS

GRUNDIG

NESIOJAMAS STEREO

5 BANGOS • 4 Garsikaltiniai

2512 W. 47 ST. - FR 6-1998

LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
kapių papuošimui ir sezoninės
kapinės gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMIS PROGOMS

BEVERLY HILLS GELINČIA

2443 WEST 63RD STREET

Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai - Pilna aprašas
ZEMA KAINA

R. SERENAS

2047 W. 67th Pl. WILBROOK 5-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.

ANTANAS VILIMAS

823 West 34 Place

Tel.: Frontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pima-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. - Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Telef.: HENLOCK 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 53rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

BRANGI KELIONĖ

I LIETUVĄ

Praeitais metais aš norėjau
pigiau nuvažiuoti į Lietuvą, bet
man viskas išėjo daug bran-
giau. Kelionėje susidarė dau-
giau nepatogumų, užėmė dau-
giau laiko ir sumokėjau dau-
giau pinigų.

Mano pažįstami važiuoja per
Chicagoje esančius kelionių
biurus, bet aš leidausi įkalbėti
nuvažiuoti pigiau. Man patarė
važiuoti per Montreal'. Man pa-
sakojo, kad ten bilietas piges-
nis.

Teisybė, lėktuvo bilietas bu-
vo kiek pigesnis, bet kai nuva-
žiavau į Montrealį, tai vieną
naktį turėjau nakvoti viešbu-
tyje. Miesto nepažįstu, ten
buvau pirmą kartą. Turėjau
imti viešbutį, kuris buvo arčiau
siai kelionių biuro. Už nakvy-
nį turėjau sumokėti \$25.00. Di-
dele dalimi šios išlaidos ir nu-
nešė visą mano kelionės "pi-
gumą".

Važiavome dideliu lėktuvu,
dauguma buvo ukrainiečiai.
Lėktuvas skrido ne į Maskvą
bet į Kijevą. Kartu su kitais
keleiviais, vietoj Lietuvos, pa-
tekome į Ukrainos sostinę. Ten
niekas mūsų nelaukė. Kratė
mus, kaip ir visus ukrainie-
čius. Jeigu iš Kijevo mus būtų

nuvežę tiesiai į Lietuvą, tai dar
pusė bėdos, bet kitas lėktuvas
nuvežė mus į Maskvą. Ten ir
vėl kratos. Laimė, kad vienas
keleivis pradėjo protestuoti.
Pasakė, kad mes jau Kijeve
buvom krėsti. Maskvoje reikė-
jo naktį praleisti.

Sekandį dieną nuvežė mus
į Lietuvą. Čia jau buvo geriau.
Aerodrome mus pasitiko ir pa-
dėjo viską sulvarkyti atvykusi
palydovė.

Pagaliau nuvažiuoju į Vil-
nių. Susiradau savuosius ir
turėjome progos išsikalbėti.

Kitos ekskursijos Lietuvoje
prabūna 11 dienų, o mums
8-tą dieną liepė išvažiuoti. Iš-
vežė į Maskvą, kur teko pra-
leisti dar keturias dienas. Mas-
kvoje žmonijai nepažįstu ir ne-
turėjau ką veikti.

Viską sudėjus, norėta piges-
nė kelionė man išėjo branges-
nė. Lietuvoje prabuvau tik 8
dienas, o pačios Lietuvos ma-
žiausiu mačiu, negu iš Chicago
išvažiuojančios ekskursijos. Se-
kantį kartą aš jau važiuosiu iš
Chicago ir tiesiai į Maskvą, o
ne per Kijevą ar Odesą. Taip
pigiau ir patogiau.

Keliautojas

SUSIRINKIMŲ

PRANESIMAI

— Chicagoje Našvilį, Našvilį ir
Pavienius draugikas klubus ruošia
Valentinos dienos šokių vakarą Hol-
lywood svetainėje, 2417 W. 43rd St.
vasario mėn. 17 d. 7 val. vakarų.
Kviečiami visi atsilankyti; bus įva-
rių gerimų, šilti ir salti užkandžiai.
Gros Juris Joniko orkestras. V. C.

— Žemaičių Kultūros Klubo eili-
nis narių susirinkimas įvyks treči-
adienį, vasario 21 d. 7:00 val. vak.
Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St.
Nariai kviečiami atsilankyti, nes re-
kia aptarti klubo reikalus. Po su-
sirinkimo bus vakas.
Rosa Didžiulė, rasti.

— Amerikos Lietuvių Piliečių Pa-
saulės Klubas mėnesinis narių susi-
rinkimas įvyks sekmadienį, vasario
18 d. 1:00 val. popiet Hollywood sa-
lėje, 2417 W. 43rd St. Nariai male-
nėkite atsilankyti ir aptarti klubo
reikalus. Rosa Didžiulė, rasti.

RIMTA KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

Naupendė gailma gauti puikią knygą, kurios pagalbą bet koks
knygų spūtas ar lentyna:

K. Bielins, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 pusl. \$6.00

K. Bielins, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 pusl. \$6.00

Prof. Vaclo Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai
įristas, 431 pusl. \$7.50

Prof. Vaclo Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŲ KNYGŲ
ISTORIJA, 1 dalis, 208 pusl. įrista - \$3.00, anksčiau
viršeliais - \$2.00; 2 dalis, 225 pusl. įrista - \$3.00,
anksčiau viršeliais - \$2.00

Dr. K. Griniš, ATSIMINIMAI IR MINTYS, 1 tomas, 300 p. \$2.00

Prof. S. Kaniša, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 p. \$5.50

Juozas Liudvikas, RASTAI, 250 pusl. \$3.00

P. Liudvikas, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDVIKĄ,
88 pusl. \$1.00

S. Michailovas, LIETUVIŲ IŠEIVŲ AMERIKOJE, 297 p. \$4.00

įrista - \$5.00, anksčiau viršeliais - \$4.00

Dr. V. Sruogins, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrista, 806
pusl. dabar tik \$10.00

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL. - Telef. HA 1-6100

GEROS DOVANOS

SIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE"
su DIDELIEMIS NUOLAIDIMIS:

Dr. A. J. Gussen - DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis.
Kietas viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00

Minkštis viršeliais tik \$2.00

Dr. A. J. Gussen - AUKŠTA KULTūra - ŽIAURUS ŽMONES.
Kelionės po Europą išpuošia. Vietoje \$2.00 dabar
tik \$1.50

Gailma taip pat užsisakyti paštų, atsilutus čekį arba
money order.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Jau kufis laikas atspausdinti ir galima gauti rinkoje

CHICAGO LIETUVIŲ ISTORIJA
Aleks. Ambrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1890-1980) metų
Chicagoje lietuvių gyvenimą ir jų atlikus darbus. 664 pusl. Kaina
\$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicagoje atvažiavę lietuviai, pirmos
lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šeimų draugijos, statytos ba-
nyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48
pasauleslietis choras, 9 bažnytiniai ir 314 veiksmingų žmonių biogra-
fijos. Duoti dokumentuoti katalikų, socialistų, laisvąmantių ir
kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, švietimo, ban-
kai ir kt.

Norintys gauti knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money
Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIOS

verdu ir pasiųsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENA DIENA BUTINI KRIKŠČIONIUI

Per garbą ir nuostabą, per garbą garbą ir pilną garbą: kaip suvesti-
tojais, o vienok taisyklę... niekam neduodant nė jokio papiktinimo,
idant nebūtų papiktas tarnavimas mūsų. 2 Kor. 6:3, 4.

Kol esame užlemti išpildyti savo priedermes tiek gerai, kiek galima,
ir kada matoma turime Dievo palaimą ir jo malonę atsiųsime visose
mūsų reikaluose, o jei staiga ant mūsų užpuolė vargai, ateitų nepalaima,
strodys, kad jau taisyklės jėgos ima viršų, ir atrodo, kad jau mes esa-
me pralaimėję, ir matoma alimais nuo dieviškos apveidos. Nėra
abiejoms, kad ir tokie prityrimai yra mums reikalingi; nes noro ir mes
giedotame:

"Aš vertau vaikščioti tamsoje su Dievu,
Nėgu pats vienas šviesoje",
vistik tai gal būti tikrai tuščias pasigyrimas, jeigu jo neperleisime per
limėtinančias aplinkybes, kurios išvystytų mūsų teik tikėjimą ir toki
pasitikėjimą, kuris užlaikytų mus arti prie Dievo, ir gelbėtų mums tikėti
ant dieviškos apveidos net tamaisioje valandoje.

Kristus pasakė, kad jis įsteigė bažnyčią. Bažnyčią yra daug, bet ne
kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kri-
staus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidėleje
knyguteje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gaunate, jei
parašysite tokiu adresu: P. Zavist, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629.

SV. RASTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROVEHILL 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNHALL 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6846 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MALLINIS VENTILACIJOS
REPUBLIC 7-0000 REPUBLIC 7-0001

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ISTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Telef.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFAYETTE 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvų
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYMPIC 2-1000

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFAYETTE 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS</

JANINA MARKS GENESIS No. 1 — Kilimas
iš atidromos tradicinės dailės parodos vasario 16 d. Čiurlionio galerijoje

CICERO

Raymondas Kudukis
"Man of the Year"

Laikraštis "Cicero Life" ra-

šo
Illinojaus Lietuvių Ameri-
kiečių Respublikonų Lygos
metiniame bankete šv. Antano
parapijos salėje, Cicero, daly-
vaujant daugiau kaip 250 žmo-
nių buvo išrinktas "šių metų
žmogus" ("Man of the Year")
Tuo žmogumi buvo išrinktas
Raymond Kudukis, Clevelando,
Ohio komunalinių įmonių
direktorius, anksčiau buvęs
senatoriaus William B. Saxbe
specialus asistentas. Tose pa-
reigose Kudukis savo žinioje
turi daugiau kaip 2,000 miesto
tarnautojų ir 860 milijonų biu-
džetą. Kudukis gimė Lietuvoje
ir į šią šalį atvyko būdamas
10 metų amžiaus.

Tą vakarą atžymėjimais bu-
vo pagerbtos Mrs. Verna Ollis
ir Mrs. Anna Biežis. Progra-
moje dalyvavo Chicago Lietu-
vių Operos kompanijos solistė
Mrs. Roma Mastys ir šukys ir
Grazinos Vindašius vadovau-
jama šokėjų grupė.

Gautos sveikinimo telegram-
os iš Prezidento Richard
Nixono ir Cicero miesto res-
publikonų komiteto John
Kimbarko.

Žymesniųjų svečių grupėje
buvo Lietuvos armijos karininkų,
jų tarpe generolas Mikas
Reklaitis, buv. Lietuvos konsu-
las Antanas Kalvaitis ir kiti.
Valdas Adamkus, EPA Penk-
tojo Distrikto regionalinio ad-
ministratoriaus pavaduotojas,
įteikė buvusiojo gubernato-
riaus Richardo B. Ogilvie pa-
dėkos sertifikatą Anatolijui
Milunui iš Cicero.

Banketo pirmininku buvo
Anatolijus Milunas, o fiketų pir-
mininkas buvo Aleksis Janju-
nas, o ceremonijų vadovas bu-
vo Algis Regis.

Pietus patiekė lygos mote-
rys, vadovaujant Mrs. Micki
Bikulčiū.

Lygos pirmininkas yra Kazi-
mieras Oksas.

Našlių klubo veikla

Praeitą penktadienį Holly-
wood In svetainėje įvyko šios
organizacijos susirinkimas. Na-
rių į susirinkimą atsilankė daug
ir klubo reikalus svarstė gerai.
Pirmininkė Mary Nebereza
atidarė susirinkimą kaip pap-
rastai 8-tą val. vakaro. Visus
maloniai šypseną pasveikindama.
Vicepirmininkė Julia Sa-
čauskas jau ilgokai serga.

Protokolas ir valdybos ra-
portai priimti. Senosios kartos
lietuviams išmirstant, našlių
ir našliukų klubas auga kaip
ant mielių. Įstojo dar šeši nau-
ji nariai, būtent Birutė Rasins-
kienė, Teresė Palionis, Jonas
C. Bagale, Nellie Skenulis, Bri-
gita Wolf ir Merie E. Klintz.

Elen Lekšis dėkojo, kad ją
sirgimo metu narės aplankė ir
dovanėlę įteikė.

Skaitytas laiškas nuo Vyčių
draugijos, kuriuo Našliukų klubi-
ką kviečia dalyvauti jų paren-
gime. Taip pat skaitytas lai-
škas nuo Amerikos Lietuvių Ta-
rybos. Laiškas priimtas ir iš-
dėdo paaudota \$25.00. Vasario
16-tos minėjimo atstovų išrink-
tas Gasparas Kriščiūnas.

Klubo ligoniniai: Anp Palio-
kas, Mary Jokubauskas, Pau-
line Šliauskas, ir Mary Juška.
Kam laikas pavelina, prašomi
sergančių narius aplankyti.
Visus klubo reikalus užbaigus
svarstyti buvo vaišės ir šokiai
prie Joniko muzikos. Karesp.

GAGE PARK

Senoviškos ir modernios
Užgavėnės

LB Gage Parko, Apylinkės
Komitetas ir Dariaus — Girė-
no lituanistinė mokykla ruošia
Čikagos visuomenei staigmeną
— Kaukių — Blynų — Šokių
vakarą. Kaukes galima atsi-
vežti iš namo arba bus galima
įsigyti prie įėjimo. Blynai bus
ypatingos rūšies ir ypatingo
skonio; būtinai reikia į šį va-
karą atvykti ir paragauti.

Vakaras įvyks šeštadienį,
vasario 24 d., naujoje ir mo-
derniškoje Jaunimo Centro pa-
talpose. Blynai bus patiekia-
mi naujoje kavinėje. Šokiai
vyks prie kavinės erdvios pa-
talpos, o iš viršaus, lyg iš dau-
sų skambės malonūs, širdį ku-
tenantys šokių muzikos tonai.

Taigi mieli Čikagos ir apy-
linkių lietuviai, jauni, seni ir
viduriniai, vedę ir viengungiai,
atvykite paragauti blynų ir pa-
silinksinti. Irena Grigaitienė

Kodėl jauni vyrai augina barzdas?

Prancūzų laikraštis "Elle"
pravedė anketą tarpe šimto pa-
ryziečių. Vienas klausimas
buvo "Kodėl auginate barzdą
ar ūsus?"

Penki jauni barzdočiai at-
sakė, kad dabar tokia mada:
17 pasiaiškino tuo būdu nori
nuslėpti šokių ar tokių veido
netobulumus. Tiek pat vy-
rų tvirtino, kad barzda su
ūsaus daro įdomesnę veidą, o
20 jauniklių sakėsi apsižėdę
"politiniais sumetimais".

Iš 100 apklaustųjų, 30 tvir-
tino kad su barzdomis jie jau-
čiasi labiau savimi pasitiki. O
70 manė, kad barzdos juos da-
ro patrauklesnius.

Antrą anketą laikraštis "El-
le" padarė su 100 moterų, ku-
rioms buvo pateiktas penkis
vieno vyro nuotraukos, prade-
dant nuo švariai skusto iki pil-
nai barzdoto ir ūsuoto. Rezul-
tate, daugumas moterų parodė,
kad joms labiau patinka visi-
škai nusiskutęs vyras.

TRUMPAI

— L. B. Cicero Apylinkė Va-
sario 16-tos Lietuvos Nepri-
klausomybės 55-kių metų su-
kakties minėjimą pradeda iš-
kilmingai pakeliant mūsų tau-
tinę vėliavą, vasario mėn. 17
d. 12 val. Cicero miesto rotušės
aikštėje, 50 Ave. ir 25 St. gat-
vių kampas. Cicero visuomenė
kviečiama gausiai iškilmėse da-
lyvauti.

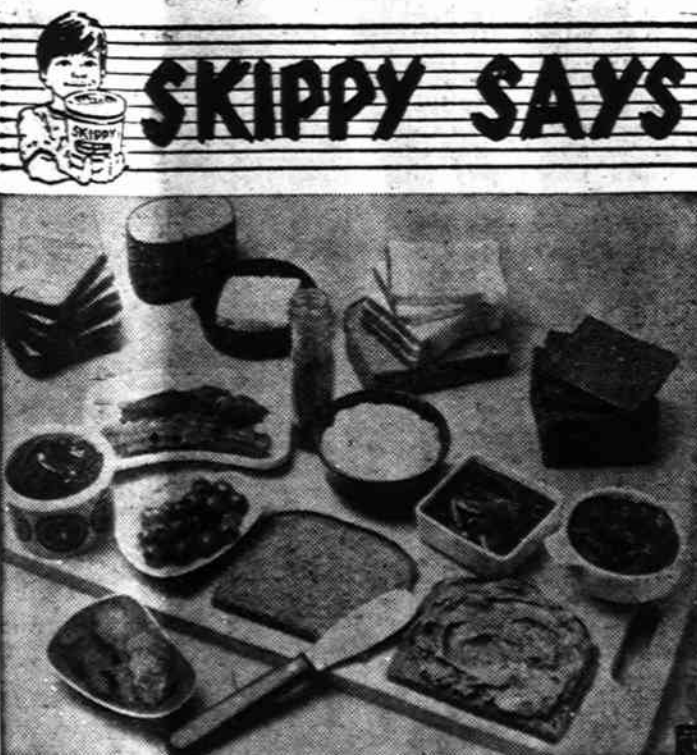
— Kristijono Donelaičio abi
mokyklos Vasario 16 dienos
sukaktį minės šeštadienį, vasa-
rio 17 d., 11 val. ryto.

— Tradicinė Vasario 16-tos
Dienos Paroda įvyks naujoje
Čiurlionio galerijos patalpose,
5620 So. Claremont Ave., Chi-
cagoje, 1973 m. vasario mėn.
16 — 25 dienomis. Iškilmingas
parodos ir naujos Čiurlionio
galerijos atidarymas įvyks va-
sario 16 d. (penktadienį) 8 v.
vakaro. Parodos lankymas: sa-
vaitės dienomis 7 — 9 v. v.,
savaitgaliais 10 val. ryto — 9
val. vakaro. (Pr.)

— Minint Lietuvos Nepri-
klausomybės Sukaktį yra tin-
kamiausias laikas ir geriausia
proga lengvų būdu tinkamai
supažindinti savo draugus ir
kaimynus su Lietuva, jos isto-
rija ir problemomis. Prel. dr.
Juozas B. Končaus angliškai
parašyta 142 psl. knyga "His-
tory of Lithuania" yra tin-
kamas tam tisklų leidinys. Kaina
2 dol. Gaunama Naujienose,
1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. 60608. (Pr.)

— Chicago Lietuvių Moterų
Klubas rengia Lietuvos Nepri-
klausomybės minėjimą Bever-
ly Country Club, 87th ir West-
ern Ave., vasario 21 d. 12:30
val. po pietų. Klubas garbės pir-
mininkė gen. konsulė J. Dau-
vardienė bus pagrindinė kalbė-
toja. Dėl rezervacijų skambin-
ti Daina Widen, 423-7519. Po-
nios Helen Allen, Cheryl Kalie-
be ir Patrice Trauk šeiminin-
kaus šiame rengime. (Pr.)

SKAITYK PATE IR PARAGIN-
KITUS SKAITYTI
NAUJENAS

There's More Than One Way To
Make A Peanut Butter Sandwich

Make it with almost any jelly, jam or preserve. That's Ameri-
ca's favorite, whether it's eaten for breakfast, lunch or as a
snack. But you can also make a peanut butter sandwich with
bacon, olives or pickles. Season it with curry powder, mix in
a little catchup or spread the bread with mayonnaise before
adding the peanut butter. Add raisins, sliced apples or banana.
The sky's the limit!

But keep this in mind. It's the combination of nutrients in
the peanut butter and enriched bread that makes this all Ameri-
can sandwich worth its well deserved reputation for good nu-
trition. It's the reason, too, that peanut butter on toast for
breakfast has the sanction of nutritionists.

Peanut butter by itself is nutritious. Two tablespoons Skippy
peanut butter contain at least as much protein as 1 medium size
egg or 6 ounces of milk. In contrast to these animal-protein
foods, peanut butter is relatively low in saturated fat. Two
tablespoons Skippy peanut butter also furnish 30 per cent of
the Recommended Dietary Allowance (RDA) of niacin, 15 per
cent of phosphorus and 4 per cent of iron. The bread in a sand-
wich contributes vitamins and minerals, increases the protein
and energy without adding a significant amount of fat.

Now for the additions. They all add to the enjoyment of the
peanut butter sandwich, but because they are used in such small
amounts, they contribute only small amounts of nutrients. For
example, a peanut butter and bacon sandwich using 2 table-
spoons peanut butter, 2 slices crisp bacon and 2 slices enriched
white bread provide 16 grams of protein against 12 grams in a
plain peanut butter sandwich or a peanut butter and jelly
sandwich. The bacon also adds 35 calories over the peanut but-
ter and jelly sandwich and 90 calories over a plain peanut but-
ter sandwich. In general, most additions add carbohydrates
and only modest amounts of other nutrients. It is better, nu-
tritionally, to eat a whole banana, or apple, or snack box of
raisins along with the peanut butter sandwich.

For the taste and enjoyment of a nutritious peanut butter
sandwich, add whatever appeals to you.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

SERVICE STATION ATTENDANT
Experienced. With tow truck
knowledge.
NORM'S STANDARD
7550 N. Sheridan.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

DEPENDABLE WOMAN WANTED
to assist elderly Lady semi invalid.
Live in Northside of Chicago. Top
salary and home for right person.
References. Excellent transportation.
Some English necessary.
Call 549-2001 after 4 P. M. daily and
weekends all day.

VIDUTINIO AMŽIAUS MOTERIS
ieško nuomotį 3 arba 4 kambarių
butą. Pageidaujama Marquette arba
Gage Parko apylinkėse. Tel. 776-0121

REIKALINGA NAMŲ ŠEIMININKĖ
DUODAMAS ATSAKAS. Kambarys.
2 vaikai šeimoje. Susikalbėti angli-
škai. Reikalingos rekomendacijos.
Tel. 769-2230. Prašyti ir kalbėti tik
su Mr. Lifschultz.

AUTO BOOKKEEPER-ASSISTANT
Experience in AP and AR needed.
Good working conditions. Fulltime
Good pay.
ROGERS PONTIAC
2730 S. Michigan Ave. 225-4300
Ask for MARSHA

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

GOOD GOING TAVERN-BUSINESS
for sale. Owner retiring.
4018 So. Rockwell St.

FURNITURE AND PICTURES

Rakandai ir įrenginiai

PARDUODAMI
IS MODELINIU NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti
dalimis ir išsimokėtina. Aptarnauja
lietuvių.

SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 4-4421
6200 So. WESTERN AVE.

— L. B. Cicero Apylinkė,

Vasario 16-tos — Lietuvos Nepri-
klausomybės 55-kių metų su-
kakties minėjimą rengia va-
sario mėn. 25 d., sekmadienį,
šv. Antano parapijos salėje.
Pagrindinę kalbą pasakys Dr.
Zenonas Danilevičius. Meninę
linėjimą dalį išpildys Cicero
lit. mokyklų mokiniai.

— Operetė "Čigonų Baronas"
stato PIRMYN choras, Marijos
aukštesniosios mokyklos audi-
torijoje kovo 24, 25 ir bal. 1 d.
d. Solistai: Kristina Milleriūtė,
Algirdas Brazis, Alvinas Gied-
raitienė, Juozas Laurušonis,
Eleanora Zapolienė, Albertas
Snarskis, Juozas Aleksiusas ir
kiti. Bilietai gaunami Margi-
niuose, 2511 West 69th St. (Pr)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zėmė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISU RŪŠŲ DRAUDIMO AGENTŲRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PROspect 8-2233

SAVININKAS PARDUODA gerą
mūrinį pajamų namą, 2 po 4, 2 po
5 ir beismante 2 butai po 2 kamba-
rius, 2 mašinų mūrinis garažas, 65-ta
ir Talman, Tel. 737-5676.

BUTŲ NUOMAVIMAS IVAIRŲS
DRAUDIMAI NAMU IR NEKILNO-
JAMO TURTO PIRKIMAS - PAR-
PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

PAŽVELK

1½ AUKŠTO MŪRAS, 2 butai —

5½ ir 4½ kambarių, Karpetai, Alum.

langai. Moderni virtuvė. Gazo šildy-

mas. Garažas, \$18,800.

10 BUTŲ 2 aukšto mūras, "Arti

Kedzie" ir Parko. Apie \$15,000 paja-

mu. Galima suuti už \$70,000.

PRIES DESIMT metų, prieš Mar-

quette Parka, statytas mūro lukus

pajamų namas, 5 ir 3 kamb. butai,

karpetai, naujas garažas, daug prie-

dų — \$31,500.

MODERNI 6 kamb. mūro reziden-

cija, puošnūs nauji karpetai, "built-

in" virtuvė, 1½ vonios. Du greta po

30 pėdų lotai. Mūro garažas, \$53,500.

ORIGINALUS APARTAMENTINIS

NAMAS. Alum., langai, gausias ga-

zo šildymas ir garazas, auksinės pla-

stis sklypas, pajamų \$6,600 metams.

Prako \$45,000. Pirmas rimtas derybas.

Beto daromi ir lūdinjami vartimai.

PUIKIUS 2 BUTŲ 19 metų mūras.

2 atskiri šildymai, keramikos vonios,

kabinetu virtuvės, alumin. langai, ge-

ležinės tvoros, garazas, arti ofiso. —

\$36,000.

6% KAMBARIŲ didelis Georgian.

1½ VONIOS. Irenetas sausas beismo-

ntas, 2 auto garazas. Apie 20 metų,

kaip naujas, \$23,000.

2 BUTŲ 6 metų lukus mūras, 2 auto

mūro garazas, viengungiai irenatas

beismontas, arti ofiso, \$48,800.

9 KAMBARIŲ 9 metų mūro.

2 modernios vonios, 2 atskiri šil-

dymai, Cent. oro vėsinimas, Garažas.

Arti Kedzie ir parko, \$40,000.

2 BUTŲ gražus mūras arti vienuo-

lyno. Naujas gazo šildymas, 2 auto mū-

ro garazas, \$28,500.

6 KAMBARIŲ modernus medinis.

Naujas gazo šildymas, Arti Margučio

radio, \$15,800.

MODERNUS 6 KAMBARIŲ 14 metų

mūras, Cent. oro vėsinimas, Irenetas

beismontas, baras, 1½ vonios, 40' lo-

tas. Garažas, \$24,000.

PLATUS VERTINGAS LOTAS Mar-

quette Parko. Kaina \$30,000.

8 KAMBARIŲ 1½ aukšt., 19 metų

mūras, 2 vonios, Irenetas beismo-

ntas. Garažas 83 ir Kedzie, \$32,000.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir

perstatau senus visų rūšių namo ap-

šildymo pečius, air-conditioning, van-

dens boilerius ir stogu rinas (gutters).

"Irbu greit, sažiningai ir garantuoti.

Velutai ikainavimas. Skambinkite dabar

AL BELEAKUS. Tel. 238-6656

DEL AUKESTOS KOKYBES, KAINOS

IR SAZININGUMO NAMŲ REMONTO

DARBUOSE

Stogu dengimas. Vandens nutekėjimo

vamzdžiai, Tuckpointing, mūro su-

tvirtinimas ir valymas. Mūrininko,

staliaus, cemento ir dažytojo darbai.

Velutai ikainavimas. Skambinkite dabar

AL BELEAKUS. Tel. 238-6656

Every year we fail

to educate thousands

of potentially

successful citizens

because they're

mentally retarded.

And we're supposed to

be so smart.

Do something. A free booklet

will tell you how you can help.

Write: The President's Committee

on Mental Retardation,

Washington, D. C. 20001.

Name _____

Address _____

City _____

State _____ Zip Code _____

Published as a public service in coop-

eration with The Advertising Council.

AD MAT NO. NR-41-67

(2 columns x 6 lines)

Federalinių ir valstijų palėmų mokečių apskaičiavimas

INCOME TAX

Nekilnojamo turto pirkimas

pardavimas